40րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 593 = ՊՈԼԻՍ | 10/23 ԱՊՐԻԼ 1903 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 1321 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 25 — 23 ՆԻՍԱՆ 1319

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԵՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գռանտ Այի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يوى وسياسى غزته‌در
صاحب امتيازى : اوحانس فريد

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	90 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	103 ղ.	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ, Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ 'ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ա.

Միացեալ Նահանգները հարկ տեսան վերջապէս Միջերկրականի իրենց նորակազմ նաւատորմինը Քիլի նաւահանգիստը ղրկել՝ գերման մարտանաւերուն հետ քաղաքավարական ցոյցեր ընելու համար, ինչ որ բովանդակ Գերմանիոյ փափաքն էր ժամանակէ մը ի վեր, երբ ջանքեր կ'ըլլային չահելու Մ. Նահանգներուն համակրութիւնը։ Ցորմէհետէ Եւրոպայի մէջ Գերմանիա առաջին կարգի առեւտրական ազգի մը համբաւը չինեց իրաւամբ, և ցոյց տուաւ անօրինակ ոգի մը ձեռներէցութեան, ճարտարութեան աքանչելի ունակութիւններ և ճարտարարուեստի առաջնակարգ կացութիւն մը, Ատլանտեանի միւս կողմի անգլեւաքսոնները նկատեցին թէ առեւտրական ասպարէզին վրայ իրենց ապագայ միակ և մեծ մրցակիցը ըլլալ կը խոստանայ Գերմանիա։ Վերջին ֆրանքօ-գերմանական պատերազմէն (1870—71) առաջ, Բրուսիա, որ Գերմանական Մեծ Դաշնակցութեան մեծագոյն անդամն էր, զինուորական պետութիւն մըն էր միայն, Մեծին Ֆրէտէրիկի աւանդութիւններուն վրայ հիմնուած, և անոր կռուող ոգիէն ներշնչուած, միւս գերման դաշնակիցները, առանձինն փոքրիկ և յաճախ եւս աննշան, եւրոպական միւս մեծ Տէրութիւններու այս կամ այն ջոկին հետեւողներն էին լոկ, մանաւանդ Ֆրանսայի և Աւստրիոյ ազդեցութիւններուն ներքեւ, և իրենք իրենց անկարող էին քաղաքական, առեւտրական, գրական և արուեստային զարգացումի։ Ֆրանսական պարտութիւնը փոխեց, յեղաշրջեց, ինչպէս քաղաքական կացութիւնը, նոյնպէս ալ առեւտրական կացութիւնը ամբողջ Եւրոպայի։ Գերման նորահաստատ կայսրութիւնը, իր բնակիչներուն անհամեմատ աճման, անոնց քաղաքական մեծ ըմբռնումներուն, գերմանացիի բնածին արկածախնդիր ոգիին և միջնադարեան գերման փառասիրութեան հետեւանքով, պէտք ունէր լայնցնելու իր գործունէութեան դաշտը, իր ոչ այնքան բեղմնաւոր երկրէն դուրս հորիզոններ փնտռելու և բազմամարդ կեդրոններու մէջ մուտ գործելու թէ՛ւ գործի մարդ, թէ՛ւ կռուող, թէ՛ւ կազմակերպիչ, քանի որ այդ երեք յատկութիւններն ալ ունէր Գերմանացին, որոնց վրայ կրնայ պարծիլ իրաւամբ։ Բիզմարքեան զուտ և այլանդակ դիւանագիտութենէն վերջ, և Մոլդքէի զուտ զինուորական ծրագիրներուն ի գլուխ ելնելէն վերջ, կարգը եկաւ խաղաղիկ միջոցներուն, որոնց համեմատ անօրինակ թռիչ մը պիտի առնէին գերման-կան ճարտարարուեստը և վաճառականութիւնը։ Գերման քաղաքականութիւնը, Հռենոսի եզերքներուն և Վոժի սահմաններուն վրայ իր հզօր դրացիին հետ գործը կարգադրելէ վերջ, իր կորովաբիր ակնարկները սկսաւ արձակել իր անմիջական հորիզոնէն անդին, և վաճառականութեան չահաստաններ որոնել, օգտուելով մէն մի պատեհականութենէ, որ կրնար դիւրացնել իր մուտքը ամէն ուրեք իբրեւ ճարտարարուեստի արտադրիչ առաջին կարգի արհեստաւոր մը։ Արագ արագ հիմնուեցան մեծ գործարաններ, անհամար անիւներով մանարաններ, մեծ գիւղերու տարածութեամբ ընդարձակ զինագործարաններ և գերման յանդուգն յանձնակատարներ՝ նախ իրենց անմիջական բազրոններուն հզօր դրամագլուխներու և պատրաստ ապրանքներուն աժան նմոյշներով բեռնաւորուած, սկսան մուտ գալ ապառող կեդրոններու մէջ, և չատ չուտով բոլոր չուկային զանոնք, թանկագին յաճախորդներ գտնելով ամէն ուրեք։

Քսան տարիէ ի վեր մանաւանդ այս գործունէութիւնը կը չարունակուէր անընդհատ։ Գերմանիա իր քաղաքական հաշիւը իր բնական հակառակորդ՝ Ֆրանսայի հետ կարգադրելէ վերջ և անմոռանալի դասը անոր տալէ վերջ, ուրիշ քաղաքական խնդիր չունէր բաց ի հացի խնդիրէն. ամէն տարի միլիոններով աճող գերմանին համար անմիջական մտահոգութեան առարկան էր հացը, և քանի որ բնականաբար ներքին հրապարակը չէր կրնար բաւել տեղային զարգացումին և ցեղային աճումին արագ արագ աւելնալուն, գերման կառավարութիւնն ալ իմաստուն տնօրինութիւններով իր բոլոր տրամադրելի միջոցները գործածեց առեւտրական կապուղիներ գտնելու և ճարտարարուեստական տուներու հիմնարկութիւնը դիւրացնելու համար իր հրապարակներուն, որոնք թէև կ'օգտուէին մեծապէս, սակայն օտար յաճախորդներն ալ կ'օգտուէին, քանի որ առեւտրական մրցումին հետեւանքով աժանութիւնը, գործաւոր և արհեստաւոր պարզ դասակարգին ապրելու ա՛յդ անհրաժեշտ պայմանը, երեւան կ'ելնէր և գործի դրութիւն մը կ'ըլլար։

Հսկայ յառաջդիմութեան թեւերը սկսան մեծ ովկիանոսին վրայէն ալ ճախրել, ցամաքները կտրել անցնելէ վերջ, ջուրերուն վրայ ալ մրցելու պէտքը պարտաւորիչ կը դառնար. ահա՛ այս ատեն սկսաւ նախ կասկածը, ապա յայտնի հակառակութիւնը Ամերիկացիներուն ընդդէմ Գերմաններուն։ Ինչպէս Գերմանիա մեր կիսագունդին վրայ, միւս կիսագունդին վրայ ալ Ամերիկացիք նոյն յառաջդիմութիւնը ըրին, և աւելի զարգացան, եւրոպական մրցումի կեդրոններէն իրենց անհուն անչափելի հեռաւորութեան պատճառաւ։ Անկարելի էր որ իրարու չզարնէին, պայքարը անխուսափելի էր, որ ահա կը մղուի այսօր իր բովանդակ սաստկութեամբ ովկիանոսին այս ու այն կողմերը։ Եւ այսօր առեւտրական այս պայքարը ա՛յնքան անհրաժեշտ պէտք մը դարձած է որ Տէրութիւններու քաղաքականութիւնը հին դիւանագիտական ըմբռնումներէն բոլորովին կը տարբերի, և համակրութիւնները, ատելութիւնները կը չինուին իրարու առաւել կամ նուազ յաճախորդ ըլլալու պարագայէն, և իրարու հետ առաւել կամ նուազ սեղանաւորական գործեր ընելու դիւրութիւններէն, և ճիշդ այս պատճառաւ է որ այսօր ընդհանուր հաւանք մը կայ Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ հաշտարար մերձեցում մը առաջ բերելու, քանի որ Ֆրանսայի մեծ յաճախորդն է Անգլիա, և Անգլիոյ լաւագոյն արտադրիչն է Ֆրանսա։ Խորհելու նոյն եղանակը կրնանք ըմբռնել նաև ամէնուն համար։

Տեսնենք թէ Գերմանիոյ և Միացեալ Նահանգներուն առեւտրական մրցակցութեան չափը ո՛ր աստիճան կրնայ առաջ երթալ, և երկու երկիրներուն քաղաքական յարաբերութիւնները այս երեսէն ո՛րքան կրնան թուլնալ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷ

ԹԵՀՐԱՆ

Թեհրան՝ Պարսկաստանի մայրաքաղաքը, կը գտնուի ծովուն մակերեւոյթէն 1000-1500 մէթր բարձրութեամբ Էլպրուս լեռներէն չրջապատուած։ Իր ընդարձակ տարածութիւնը հարթ և տափարակ է, առանց զառիվերի և զառիվայրի։

Թեհրանի օդը՝ լաւ, ջուրը՝ լաւ, կլիման՝ բարեխառն է կրնայ ըսուիլ։ Բայց ջուրերու ճամբաները բաց ըլլալուն, մաքրութենէ հեռի են. և բնակիչները առ հասարակ քաղաքին թէ՛ ներսը և թէ՛ դուրսը իրենց ճերմակեղէնները կը լուան, և միւս կողմէն ալ կը խմեն, սա հաստատ գաղափարով որ, ջուրը երբեք կեղտոտութիւն չի վերցներ։

Այստեղ երբեք հաց չկայ, զանազան ձեւերով ու տեսակներով ֆէթֆներ կան, զորս հարուստները իրենց տունէն կը պատրաստեն, և աղքատներն ալ օրէ ծախու կ'առնեն։

Քաղաքը չրջապատուած է հողէ պարիսպներով, որոնց չուրջը խրամատներ բացուած են, և ունի 12 դուռ որոնք պարսկական ճաչակով նկարներ կը կրեն։

Ունի բաւական ընդարձակ չուկայ մը, Պոլսոյ չուկային ձեւով, որ սակայն անկէ աւելի բազմամարդ է և ոչ մաքրութեան և ոչ ալ ճաշակի տեսակէտով կը նմանի անոր։ Ամէնէն աւելի նշանակելի մէկ անկանոնութիւնը սա է որ, արհեստաւորները խառն ի խուռն են, այնպէս որ նորեկ մը չատ դժուարութեամբ կրնայ իր ուզածն ո և է մէկ բանը ծախու առնել, արհեստաւորներու խանութներուն անկանոնութեանը պատճառով։ Ոսկերիչներուն քով երկաթագործ, կօչկակարին հետ աւեւվաճառ են., իրարմէ բոլորովին տարբեր դասակարգերու պատկանող արհեստաւորներ։

Պարսկաստանի հողը բարեբեր է, բայց ժողովուրդը մինչեւ հիմա մշակութեան հետամուտ չէ եղած։ Բրինձ, ցորեն, գարի չատ լաւ կը հասնին։ Ժողովուրդը պէտք եղած ալիւրը Ռուսաստանէն կը գնէ։

Թեհրանի մէջ քարուկիր կամ փայտաչէն տուն երբեք չկայ, և եղածներն ալ փողոցի վրայ չէնքեր չեն, չատ հազուագիւտ են փողոցի չարքին վրայ տուները։ Բոլոր տուները հողէ պատերով չրջապատուած են, միայն հողով և աղիւսով չինուած են, և վերեւները տափարակ հողէ տանիքով են։ Ձմեռը ձիւն եկած ատեն, ամէն տուն անպատճառ ձիւնը մաքրել կուտան, ապա թէ ոչ առաստաղը կը փլչի ձիւնը ծծելով։ Տուները մէկ յարկէ աւելի բարձր չեն, բոլորն ալ գետնի վրայ սենեակներ ունին։ Միայն դեսպանատուները մէկ յարկէ աւելի են, դարձեալ պատերու չրջափակին մէջ։

Թեհրան մօտաւորապէս ունի 60000 տուն, 300,000 ժողովուրդ. որոնց գրեթէ 300 տունը Հայ են։ Հայերը ունին երկու եկեղեցի, մին առաջնորդարանի Ս. Գէորգ անուն՝ Տարվազախազվինի մէջ, երկրորդն ալ որ կէս ժամ հեռու է, Ս. Թադէոս և Բարթուղիմէոս կ'անուանուի։ Կայ նաև ուրիշ եկեղեցի մը Ս. Նշան անուն, երկու ժամ հեռու, հայաբնակ Վանէք գիւղին մէջ։ Այս եկեղեցիները չատ պարզուկ և փոքր են, ունին մէկ մէկ քահանայ։ Հնդկաստանի և Պարսկաստանի առաջնորդ Գեր. Տ. Սահակ արքեպիսկ. Այվազեան, որ ժամանակէ մը ի վեր Սպահան կը գտնուէր, Թեհրան գալով Ս. Ծնունդի առաւօտուն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և քարոզ խօսեցաւ։ Սրբազանը ժամանակ մը այստեղ մնալէ վերջ դարձեալ Սպահան պիտի վերադառնայ։ Հայերը ունին երկու ուսումնարան, մէկը Հայկազեան որ եկեղեցիին մօտ է, և որ առաջին անգամ ըլլալով 35 տարի առաջ հիմնած է տղա Միքայէլ Մարգարեան, Կ. Պոլսեցի։ Իսկ միւսը ուսումնասիրաց ընկերութեան թաղային հայ վարժարանն (որուն անունը մօտերս փոխուեցաւ և եղաւ Թագուհեանց)։

Թեհրանի մէջ կան բաւական թիւով Եւրոպացի բժիշկներ։ Հայ բժիշկներն են.— Տր. Թիրեաքեան, Գոռմիկ, Գավիլ, Պօյաճեան, Պետրոսեան։ Բազմաթիւ Պարսիկ բժիշկներ կը գտնուին այստեղ ինչպէս նաև դեղագործներ, որոնք առանց վկայականի իրենց արհեստը ի գործ կը դնեն. հոս կը գտնուին նաև Պոլսեցի վկայեալ դեղագործ Գառնիկ էֆ. Տալկըճեան և Կարապետ էֆ. Բաբաբեան, մեր ազնիւ բարեկամը։

Թատերական ներկայացումներ տեղի կ'ունենան երբեմն, չնորհիւ Թատերասիրաց խումբին, որ վարժարանի ուսուցիչներէն կը բաղկանայ։ Վերջին երկու ամսուան միջոցին, Թեհրանի թատրոնի սիրահարները չատ գոհ մնացին Պոլսեցի երկու դերասանուհիներու քաղաքս այցելելուն առթիւ. այս դերասանուհիներն են, Օր. Վարդիթեր և Օր. Մարի Հրանոյշ, որոնք «Ժան Մարի, Բոյլ Թէրէզա, Մէտէա, Փարիզու չըջմոլիկը, Ձուակ են.» գեղեցիկ պիէսներ ներկայացուցին չատ յաջող կերպով, և որ անոնցմէ մէկ քանին դարձեալ ներկայացուեցաւ, ժողովուրդին խնդրանաց համաձայն։

ԿՈԶԲԷՌՆԻԿ ՀԷՔԻՄԵԱՆ

ՍԱԼՆԱՊԱՏԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՆՔԸ

Նորին Ամենապատուութեան Ս. Պատրիարք Հօր բարձր հրամանաւ, Հոգաբարձութիւնս իր հինգամեայ և եռամսեայ գործառնութեանց հաչիւները պատրաստելով հանդերձ, ինչ ինչ կարեւոր տեղեկագրութեամբ ներկայացուց որբանոցի կեդրոններու թէև, բայց հաւատալով որ ամէն բարեսէր անհատ կը հետաքրքրուի բարեսիրական այդ գործի մատակարարութեան հարցով, կը խնդրէ որ զայն Ձեր արդիւնաւոր թերթին միջոցաւ հասցնէք ամէն անոնց, որոնք բարեսէր նուիրատու և հետաքրքիր են(*)։

Սոյն հաչուեկչիռը Հոգաբարձութիւնս իր հինգամեայ գործառնութեանց մէջը 6752 ղրշ. բաց մը կը ցուցնէ թէև, բայց այդ բացը իրական բաց մը չէ, որովհետև մինչև 1902 Դեկտ. 31, մեր քանի մը որբախնամ բարերարներէն 5612 ղրշ. գանձելի գումար մը ունինք ինչ որ անչուշտ մօտ օրէն պիտի հասնի, և 2164 ղրշ. ալ որբանոցի տան 1903 Յուլ. 1էն մինչ 1904 Մարտ 20 — 15 ամիսներու վարձքն կանխիկ վճարած ենք 1902ի մուտքերէն։

Ուրեմն Հոգաբարձութիւնս որբախնամ գործի իր հինգամեայ չրջանին մէջը ամենայնիւ հետեւած է Կեդր. Նպաստից Պատ. յանձնաժողովոյ որոչմանն, որ կը հրամայէր բոլոր Հոգաբարձութեանց՝ միչտ սահմանել մուտքով բաւականանալ և երբեք պարտք չթողուլ։

Իրաւ է թէ Հոգաբարձ. առանց նիւթականի յենակէտ մը ունենալու սկսեց այս գործը, բայց բարեսէրներէ և մարդասէրներէ գտած քաջալերութիւններով, աւելին քան ակնկալուած, ընդարձակեց ու կերպաւորեց իր սիրած գործը, տարուէ տարի աւելի բարւոք վիճակի մէջ դնելով որբանոցի բարոյական ու նիւթական կացութիւնը։ Հինգերորդ տարեչրջանիս փակման օրը այսօր, առանց երբեք պակասելի պարտքի և ամէն գուրգուրանաց արժանի հաստատութիւն մը, 500 լիրայ արժող կահ ու կազմածք, ոչխար, գոմէշ, հողագործական ելն. գործիներ, չէնք, ցանք ելն. կը թողու վանուց և որբանոցի բաժիններու մէջ։

Որբանոցը վանքէն հեռու ըլլալով, տան գրեթէ 70 լիրայ վարձուց ընդնպաստ պայմանը, որբերը աղջիկ ըլլալուն՝ օժիտի 30 լիրայէն աւելի բազմաթիւ ծախքը, և նմանօրինակ դժուարութիւնք, որոնցմէ ազատ են ընդհանուր որբանոցները, թէև չատ նիւթական արգելքներ յարուցին մեր դէմ, բայց ազգայնոց առատաձեռնութեան և բարւոք մատակարարութեան չնորհիւ անցուցինք ամէնքն ալ։

Ուստի քաղցր պարտաւորութիւն կը համարենք մեր հրապարակային չնորհակալութիւնները մատուցանել Ն. Ս. Օծութեան Սրբազան Հայրապետին՝ որ իր չնորհներով քաջալերեց մեզ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ հովանաւորելով մեզ և մեր գործը, զօրացուց մեզ այս ծանր պատասխանատուութեան գործին մէջ. չնորհակալութիւններս նաև Տիկին Կ. Նաթրեանցի, Ամերիկայի, Գահիրէի, Վառնայի, Վանայ բարեսիրական մարմիններու՝ որոնք իրենց սիրայօժար նուէրներով մխիթարեցին կարօտ աղջիկները. չնորհակալութիւններս այն ամենուն՝ որ սրտացուցին մեզ թէ խօսքով և թէ գործքով։

Աղջիկներուն մշտամրմունջ աղօթքներ Ձեզ և արցունքներ հանգուցեալ բարերար Ջանչէվին։ Հանգի՛ստ ոսկերացդ։

Առաջ. Տեղապահ Վանայ և Նախագահ-Հոգաբարձ. Ս. Գրիգորի վանքի և որբանոցի
ՍԱՀԱԿ ԵՊՍ. ԲԱԳՐԵՒԱՆԴԵԱՆ

Դիւան Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր	Ատենապետ
Ն. ԱՂԱՋԱՆԵԱՆ	ՄԱՐԳԱՐ ՃԻՏԷՃԵԱՆ
Գանձապահ	Դերատենապետ
Ն. ԹԵՐԼԷՄԷԶԵԱՆ	Ղ. ՔՀ. ՍԱՖՐԱՍՏԵԱՆ

Վան, 7 փետր. 1903

(*) Հաչուեկչիռը հրատարակուած է թերթիս 587 թիւին մէջ։ (Մ. Խ.)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 108

ԱՆՇՈՒՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

Մելինէ չէր կրնար մեկնութիւն տալ այս ամէնուն, ինչ կը նչանակէին իրենց երկուքին ալ այս աստիճան ծանր քունի մը ենթարկուիլը, Պետրոսին երթալը չը լսելու աստիճան սաստկութեամբ։ Իրեն համար անբնական չէր գտներ, քանի որ ըմպելիի վարժութիւն չունէր, մօրեղբօրը քունը սակայն ամենամեծ զարմանք կը պատճառէր իրեն։

—Պետրոս էֆէնտին ե՞րբ մեկնեցաւ տունէն, հարցուց սպասուհիներու մեծին որ օրիորդին այս արգահատելի կացութենէն ու դէմքին թալկութենէն չըփոթած.

—Գիչերուան ժամը երեքին, պատասխանեց, գլուխս սաստիկ կը ցաւի, երթամ պառկիմ ըսաւ ու մեկնեցաւ։

Խնդիրը հետզհետէ կը կնճռոտէր, և Մելինէ կը զգար որ ստոյգ տեղեկութիւն մը առնելու համար Պետրոսը տունէն կանչել տալէն ուրիչ միջոց չը կար։ Ուստի, քունէն արթնցուց մօրեղբայրը որ խիստ դժուարութիւններով հազիւ հազ աչքը բացաւ ու զիրենք չըջապատող տարօրինակ երեւոյթներէն ազդուելով, պահ մը մտախոհ մնաց.

—Այսչափ տարիէ գինի կը խմեմ ըսաւ. օր մը ատանկ բան պատահած չէր։ Անպատճառ գաղտնիք մը ըլլալու է երէկուան գինիին մէջ.

—Ես ալ այնպէս կը կարծեմ, յարեց Մելինէ, բայց ինչ կը յուսաք որ ըլլայ։

Սարգիս դեռ լաւ մը դիտած չէր քեռորդիին դէմքը, առաջին անգամ երբ ակնարկ մը ուղղեց անոր դէմքին։

—Հիւա՞նդ ես, Մելինէ, գոչեց մտահոգութեամբ, աս ինչ եղեր ես, աղջիկս։

Օր. Շարամով արդէն ենթարկուած դժբաղդութենէն յուզուած, չը կրցաւ պատասխանել, սիրուն աչքերը որոնք մարմրած գոյն մը ունէին հիմա, արցունքներով լեցուեցան ու սկսաւ հեծկլտալ։

Մելինէի արցունքին մէկ կաթիլը գնդակէ մը աւելի մահացու էր մօրեղբօրը համար, որ անմիջապէս ոտքի ցատկեց ու անբացատրելի գորովով աղջիկը ողջագուրելով,

—Ինչ ունիս զաւակս, հեկեկաց, ինչ ունիս հոգիս։

Մելինէ փոխանակ պատասխանելու չարունակեց հեծկլտալ։

Քեռորդիին այս տխուր երեւոյթը սիրտը կը բզքտէր Սարգիսի, որ չարունակ Մելինէի մազերը չոյելով, իրարու ետեւէ հարցումներ կ'ուղղէր անոր։ Թչուառ աղջիկը թէեւ չէր ուզեր ո և է յայտնութիւն ընել մօրեղբօրը, բայց ինք զինք ալ չէր կրնար զսպել արտասուելէ։

—Սիրտս մի՛ հատցներ, Մելինէ, թախանձեց մեծղի մարդը աղջկան առջեւ կքելով, խելքս գլուխս չէ, դատելու կարողութիւն չէ մնացած վրաս, ըսէ, ինչ դժբաղդութիւն պատահած է։

—Ոչինչ, պատասխանեց օրիորդը արցունքը սրբելով, քեզ անհանգիստ տեսայ և յուզուեցայ։

—Շնորհակալ եմ զաւակս, հառաչեց Սարգիս և աւելի առաջ չտարաւ իր հարցումները, քեռորդին չնեղելու համար, բայց համոզուած չէր անոր պատասխանէն, գիտէր որ մեծ վիշտի մը ազդեցութեան տակ կ'ողբար ան։

Մելինէի սրտին մէջ սակայն կրակ կը վառէր, ժամ առաջ Պետրոսը տեսնելով անկէ բացատրութիւն մը ստանալու համար։ Քանի՛ ժամանակը անցնէր, այնչափ խոր կ'ազդէր վրան ենթարկուած անակնկալ դժբախտութիւնը. իրաւ է որ կեանքին մէջ չատ մը ընտանեկան և բարոյական վիշտեր կրած էր, բայց անոնց և ոչ մէկը կը հաւասարէր ներկայ անմխիթար կացութեանը, որուն հեղինակը չէր կրնար հաւատալ որ Պետրոսը ըլլար։ Թէեւ ամէն հաւանականութիւն անընդպատ էր երիտասարդին, և արտաքին երեւոյթէն դատելով պէտք էր զայն կարծել այս քստմնելի ոճիրին հեղինակը, բայց օրիորդը չէր կրնար մէկէն ի մէկ վճռել։ Մեծ հաւատք ունէր Պետրոսի բարոյականին վրայ, անոր չափ զարգացած երիտասարդ մը որ մինչ հոգիի ազնուութիւն կը չողայէր, ինչպէս պիտի զիջանէր խուժդուժ արարքի մը ձեռնարկելու։ Դժբախտ աղջիկը այս նկատումներով արդէն ամէն պարագայի մէջ երիտասարդը տեսնել անգամ մը և անկէ ետք տալ որոշումը։ Ուստի երբ բաւական հանդարտեցաւ, մօրեղբօրը հետ խորհրդակցելով, ծառայ մը ղրկեց արդուկողին տունը, Պետրոսը կանչել տալու համար։

Մաքրիկ համբը բնաւ չէր կասկածէր Պետրոսէն, ոչ իսկ մտքէն կրնար անցընել որ այնչափ ընտանեցած, մըտերմացած որդեգիրը զինք լքանելով փախած ըլլայ, ուստի կատարեալ միամտութեամբ բարեւներ ղրկեց Օր. Շարամովի, խոստանալով իրիկուան ղրկել Պետրոսը՝ երբ տուն վերադառնայ։

Վայրկեանները դար կը թուէին Մելինէի, որ անձկանօք կը սպասէր իրիկուան մօտենալուն. ժամը տասներկուք եղաւ և դեռ Պետրոս չէր երեւնար. ժամը կէսին երկրորդ ծառայ մ'ալ ղրկեց Մաքրիկ համբին, որ զարմանքով պատասխանեց թէ, հակառակ իր սովորութեան՝ Պետրոս տուն չէր վերադարձած դեռ, բայց մէկ երկու ժամէն հաւանականաբար պիտի գար։

Մելինէէն աւելի Սարգիս սկսած էր մտահոգ ըլլալ Պետրոսի ուչանալէն, թէև մեծ համբերում ունէր երիտասարդին վրայ, բայց քանի որ քեռորդին անոր կ'սպասէր անհամբեր, իր մտքին մէջ ալ կասկած մը ծագիլ սկսաւ։ Արդէն ամէն վայրկեան Շարամովի Վրացի կնոջ պարագաներուն երկիւղը մտքէն չէր հեռանար և ամէնէն պզտիկ խնդիրներու մէջ իսկ կը փորձուէր խորհիլ թէ, արդեօք անոնց թշնամական մէկ դարձուածքը կար։

Ուստի քանի՛ ուչանար Պետրոս, նոյն համեմատութեամբ կասկածը կ'աւելնար երիտասարդին վրայ զոր Վրացիներուն մէկ գործակալը պիտի նկատէր, եթէ քիչ մը կասկածէր անոր չարամտութեանը վրայ։

Միւս կողմէ արդուկողն ալ մտահոգ ըլլալ սկսաւ և տեսնելով որ գիչերուան ժամը երեքին կը մօտենայ ու Պետրոս դեռ տուն չի գար, ինք անձամբ Օր. Շարամովի բնակարանը եկաւ, անկէ տեղեկութիւն մը առնելու համար։

Մելինէի բնակարանը տխուր երեւոյթ մը կը պարզէր, ո՛չ աղջիկը ո՛չ ալ Սարգիս իրենց սովորական զուարթ ընդունելութիւնը ըրին արդուկողին, որ չկրնալով նչանակութիւն տալ այս տրտմակարգ տեսարանին, վարանոտ չեչտով մը,

—Ներեցէք օրիորդ, ըսաւ, ինչ անցաւ դարձաւ, երէկուընէ ի վեր. գիչերուան ժամը չորսին տուն եկաւ Պետրոս, գլուխս կը ցաւի կոր ըսաւ, անկողին մտաւ, առաւօտանց ալ դուրս ելաւ, հեղ մ'ալ չդարձաւ։

—Ուրիչ տունն ալ ատանկ կ'ուչանա՞ր, հարցուց Սարգիս խոժոռ հարցաքննութեամբ մը։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Մ. ՇՈՄԻԷԻ Ի ՊԱՏԻՒ ՏՐՈՒԱԾ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹԸ ՀՌՈՄԻ ՄԷՋ. — ՆՈՒԱՆԴՈՒՆ ԲԱԺԱԿԱՃԱՌԸ։—Հանրային կրթութեան նախարար Մ. Նազի, ապրիլ 15ին, Գօրկեզի ամարանոցին միւզէին Կայսերու սրահին մէջ, ութսուն հոգինոց սեղան մը տուաւ ի պատիւ Մ. Շոմիէի։ Ֆրանսական դեսպան, Մ. Պառէր, բաժակաճառ մը արտասանեց իտալական վեհապետներուն կենաց։ Մ. Նազի պատասխանեց անոր, պարզելով իր բաժակը դիւանագիտական ներկայացուցիչին կենաց որ այնքան արժանաւորապէս ծառայած է թէ՛ Ֆրանսայի և թէ՛ Իտալիոյ։ Յետոյ խմեց Ֆրանսայի իր ականաւոր պաշտօնակցին, Մ. Շոմիէի կենաց և աւելցուց. «Այսօր միատեղ տօնեցինք, Կապիտոլին մէջ լատին եղբայրակցութեան տօնը, որ միացումն է սրտերու և իմացականութիւններու։ Ցանուն այս սկզբունքներու, կը խմեմ, Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահ, Մ. Լուպէին, Ֆրանսայի մեծութեան և յաջողութեան համար»։

Մ. Նազիի վերջին խօսքերը ջերմապէս ծափահարուեցան։

Մ. Շոմիէ խօսք առաւ յետոյ։ Ըսաւ որ, իր Իտալիա մեկնած պահուն, գիտէր որ համակրական ընդունելութիւն մը պատրաստուած է իրեն. Բայց այսօրուան իրեն եղած պատիւները իր կարծիքները կը գերազանցեն։ Համակրական այս ընդունելութեան մէջ, բան մը կայ որ իր անձէն կ'անցնի ու կ'ուղղուի Ֆրանսայի սրտին (ծափեր)։

Նախարարը իր խանդավառութիւնը յայտնեց միացեալ Իտալիոյ փառաւոր մայրաքաղաքին՝ Հռոմի գեղարուեստական փառքերուն համար։ (նոր ծափեր)։

Մ. Շոմիէ անջնջելի յիշատակ մը պիտի պահէ Հռոմէն և իբրև մեծ ազգի մը ներկայացուցիչ, իրեն եղած ընդունելութենէն։ Եզրակացուց ըսելով որ Իտալիա և Ֆրանսա կուգան իրարու ձեռք սեղմել այնպէս որ երբեք չի պիտի կրնան մոռնալ։ Յետոյ հրաւիրեց ներկայները որպէս զի խմեն Իտալիոյ և Ֆրանսայի համար։

Մ. Շոմիէի վերջին խօսքերը բուռն ծափերով ողջունուեցան, մինչ նուագախումբը Մառսէյյէզը կը նուագէր։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՆ. — Մ. Մ. Կասթօն Բուռիի և Հըկուվէի յաջորդութեան մասին «Ժուռնալ» կը գրէ։ Հաւանական ընտրելիները պիտի ըլլան, Մ. Մ. Ռընէ Պազէն, Էմիլ Կէպհառթ, բարոյական և քաղաքական գիտութեանց ակադեմիին անդամ, Էթիէն Լամի, Կիւսթավ Լառումէ, բարոյական և քաղաքական գիտութեանց ակադեմիին մշտնջենական քարտուղար, Ֆռէտէրիք Մասօն և Ժօռժ տը Բոռեօ-Րիչ։

ԳԵՐՄԱՆ ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐԸ.— Սէլե և Հէլձընի միջև, Լուէնէպուրկի դաշտին մէջ, մօտ օրէն պիտի սկսուի հրետանիի նոր թնդանօթներով ռազմափորձերու։ Մասնաւոր յանձնաժողով մը ներկայ պիտի ըլլայ փորձերուն։ Թնդանօթները Էթռատ գործարանին արտադրութիւններն են։

ԲԱՂՑԿԵՂԻՆ ԴԱՐՄԱՆԸ. —Պերլինէն կը գրեն Նիւ-Եորք-Հէրալտի։ Հէրալտի թղթակիցը շատ մը գերման վիրաբոյժներ տեսաւ և անոնց կարծիքը հարցուց Քոզցեկղի ելեքտրականութեամբ դարմանումին մասին։ Ամէնքն ալ պատասխանեցին որ տասը տարիէ ի վեր եղած փորձերը իբրև անգործադրելի մէկ կողմ ձգուած էին։ «Ես անդամահատութեան վրայ հաւատք ունիմ» ըսաւ բրոֆէսէօր Պէռկմանը, «Փրանսական դպրոցին հետ համախորհուրդ, կը կարծենք որ՝ Քոնսեւին վիրաբուժական դարմանը մի միայն կարելի է»։ Այսպէս կը խորհին նաև Լէյտէն և Ռօզէնկօմ բրոֆէսէօրները։

ՇԱՔԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ. — Սպանիան այն հողագործիս երկիրներէն մէկն է ուր կարտադրեն միևնոյն ատեն շաքարեղէգ և ճակնդեղ, բաւական կարեւոր քանակութեամբ։ Վերջին պատերազմին միջոցին, սպանիական գործարանները քսանըութը միլիոն քիլօ շաքարեղէգ և յիսուն ու կէս միլիոն քիլօ ալ ճակնդեղ պատրաստեցին (առանց հաշուի առնելու քանի մը հարիւր հազար քիլօ քուրիմ շաքարը «սոռկօ»։) Ճակնդեղի շաքարանոցները թիւով քառասունըութը հատ են, և կը գտնուին 13ը Կրընատի նահանգին, 8ը Սառակօսաի, 3ը Մատրիտի, 2՝ Նավառի, Մալակա և Լէօնի նահանգներուն իւրաքանչիւրին մէջ, ու մնացածներն ալ ցրուած են զանազան սահմաններու մէջ։

ԶԻՒՆԸ ՊԷՌԼԻՆԻ ՄԷՋ.— Սիէժապլէի մէջ գերմանական մարզական ընկերութեան կողմէ կազմակերպուած հանդէսները տակն ու վրայ եղան ձիւնի մրրիկի մը և մեծ ջրհեղեղի մը պատճառով։ Կարծես թէ կատարեալ ձմեռ կը տիրէ։ Բժիշկները կ'ըսեն որ օդերուն այս յեղակարծ փոփոխումը հարաճարակի և ինֆլուէնցայի վերադարձ մը առաջ բերած է։

Մ. ԼՈՒՊԷԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ. — Լուպէ նախագահը ողջունելու մասին, Մարսիլիոյ նաւահանգիստը հասնելիք ամերիկեան նաւախումբին, — որ հիմա Միջերկրականէն կ'անցնի — ստացած հրամանը գերման մամուլին մէջ կարգ մը մեկնութիւններու տեղի տուած է։

«Պէրլինէր Թակէպլաթ» կ'ըսէ. «Երբ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը, տարօրինակ պատճառներ մէջ կը բերէ կայսեր կողմէ Քիլ գալու համար ամերիկեան նաւախումբին եղած հրաւէրը չընդունելու, այս միևնոյն նաւախումբը հրաման կ'ընդունի ողջունելու Լուպէ նախագահը Մարսիլիոյ մէջ։ Գերմանիոյ հրաւէրին մերժուելուն առթիւ, վիրաւորիչ նշաններէ խուսափելու համար, կը կարծուի որ Մարսիլիոյ առջեւ նաւախումբին ներկայութեան միակ նպատակն է, իր ապագայ հրամանատարին՝ դերծովակալ Քօթթօնի նաև մանելը։ Նմանօրինակ խեղճուկ պատճառներ ոչ ոք պիտի խաբեն։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ. — «Կօլուա» կը հրատարակէ իր մասնաւոր թղթակցին, Մատրիտի մէջ, Խորհրդարանին նախագահ Մ. Սէլվէլայի հետ ունեցած տեսակցութիւնը։ Ահաւասիկ Մ. Սէլվէլային յայտարարութիւնները.

—Կը տեսնէ՛ք, ռազմապետական հանճարամտութեան վերածաղկումը, կառավարութիւնը կ'աւելցնէ բանակը տասը հազար մարդերով, երկրին անհրաժեշտ պէտքերուն համար, Ափրիկէի, Պալէարեան կղզիներու և Անտալուզայի նահանգին մէջ։ Պատերազմական նախարարին հետ համախորհուրդ, քանի հազար մարդ ուզեցինք։ Թիւը կէսի իջաւ։ Տակաւին կ'ըսեն թէ բաղդախնդրական քաղաքականութիւն մը կը փորձենք, մինչ մեր բուն նպատակը զուտ մեր երկրին ապահովութիւնն է։ Կը մոռցուի թէ մենք պաշտպանելիք շահեր ունինք մեր կղզիներուն վրայ և Միջերկրականի մէջ։ Մենք որոշեցինք իմաստուն և տնտեսական քաղաքականութեան մը հետեւիլ, և կը հետեւինք։ Բայց ասոր համար, պարտաւո՞ր ենք ամէն օրուան պէտքերը հոգալէ հրաժարելու։

«Մ. Վիլլավէրտէ մեզի համակրութիւնք չըլլալով թողուց մեզի։ Պատճա՞ռ մըն է տուրքը՝ մտածելու և ըսելու համար որ մեր ձեռք առած միջոցը, որուն չհաւանեցաւ անիկա, կը խախտէ մեր ելմտական դիրքը։ Այս ծախքը, որքան խոշոր ալ ըլլայ, կանխատեսուած էր։ Անիկա երբեք չպիտի վնասէ մեր պիւտճէին, զոր պիտի ներկայացնենք Քոռթէզին, Յունիսի առաջին օրերէն սկսեալ, և որ յիսուն միլիոնի մօտ յաւելուած մը պիտի ընծայէ»։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՆԺԷ, 21 Ապր. — Սէն-է-Լուառի Գաւառային Խորհուրդը որոշում մը ընդունեց բողոքելով այն օրէնքին դէմ որ ընտանիքի հայրերէն կը բառնայ իրենց զաւակներուն տալելիք դաստիարակութեան ընտրութիւնը։ Գաւառային Խորհուրդը ամէն կարելի միջոց ի գործ պիտի դնէ այս իրաւունքը պահելու և կրօնական միաբանութեանց պահպանումը ապահովելու համար։

ՎԱՆՆ. — Մօրպիանի Գաւառային Խորհուրդին նախագահ կոմս Լանկինէ, այսօր ճառ մը խօսեցաւ կառավարութեան արարքներուն դէմ, որոնք կը ձգտին Ֆրանսան հեռացնել քրիստոնէութենէ։ Գաւառային Խորհուրդը համակրութիւններ քուէարկեց տարագրեալներուն և կրօնաւորներուն համար որոնք աշխատեցան Ֆրանսայի մեծութեան, և վերջապէս կիներուն համար, որոնք իրենց անձը նուիրեցին հիւանդանոցներուն և ծերերուն։

ՊԷՐԼԻՆ.—«Նորտ Տայչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ» կը հերքէ այն լուրը թէ գերման գահաժառանգ իշխանը, առաջիկայ ամրան, Քարլսրուէ պիտի երթայ, հոն Քիմպըրլէնտի Ալեքսանտրա իշխանուհիին հանդիպելու համար։ Կը հերքէ նաև այն լուրը թէ Վիլհէլմ կայսրը առաջիկայ աշնան այցելութիւն պիտի տայ Քիմպըրլէնտի դուքսին։

ԲԱՐԻԶ.—«Բագրի» լրագիրը Բարիզցիները անպատշաճ ցոյցերու հրաւիրող յօդուածներ հրատարակած ըլլալով, որպէս զի «Կեցցեն Պօէրները, Կեցցէ Ֆաշօտա» պոռան, Մ. Տէրուլէտ նամակով մը պարսաւեց այդ թերթին խմբագրին ընթացքը։

ՄՈՍՔՈՒԱ.—Զօրը ընդունեց պատգամաւորութիւն մը, որ աղ ու հաց մատոյց իրեն։

ՀՌՈՄ.— Թագաւորը ընդունեց Մ. Բրինէթթիի հրաժարականը և Ս. Մօռիս պատուանշանին Մեծ Խաչը տուաւ անոր, ինչպէս նաև մարքիզի տիտղոս։ Լրագիրները կը հաստատեն այն լուրը թէ դերծովակալ Մօրէն արտաքին գործոց և Մ. Պագգոլօ ծովային գործոց նախարար պիտի անուանուին։

ՔԻՇՆԷՎ.— Զատկական տօնի միջոցին, հակահրէական մեծ ցոյցեր տեղի ունեցան Պեսարապիոյ մէջ։

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Լուպէ առտուան ժամ $5^1/_2$ ին Սայտայէ մեկնեցաւ, Քրէյտէր երթալու համար ուր այցէ պիտի անցընէ զօրքերը։ Մայրագոյն Օրանիէէ եկած բազմաթիւ վաչկատուն բնիկ ցեղեր համախմբուած էին այդ կէտին վրայ։ Մ. Լուպէ խանդավառ և ցնծագին աղաղակներով ողջունուեցաւ, և կարեւոր ճառ մը արտասանեց։

—Լիոնի արքեպիսկոպոսը և Նանսի ու Նիսի եպիսկոպոսները գրեցին Մ. Քօմպի թէ կը մերժեն գործադրել իր հրահանգները։

ԲԷՇԴԱ.— Վարչապետ Մ. Սէլ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը որոշած է արտաքոյ-օրինաց դրութիւն մը գործադրել, եթէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը յամառի շարունակել իր խափանարար ընթացքը։

ՀՌՈՄ.— Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը Լոնտոն պիտի երթայ Յուլիսին։ Լիզպոն ալ պիտի երթայ և ապա Բարիզ, Մ. Լուպէի այցելութիւն տալու համար։

—Հռոմ այսօր կը տօնէ իր հիմնարկութեան 2650րդ տարեդարձը։

ՎԵՆԵՏԻԿ.—Մ. Շոմիէ Ապրիլ 25ին ներկայ պիտի ըլլայ Գեղարուեստից միջազգային ցուցահանդէսին բացման հանդէսին, և նոյն իրիկունը Պրինտիզի պիտի դառնայ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տէվլէլու ղազասը գայմագամ մուավինլիկինէ Թորոսեան Կարապետ էֆ. Թայինի պույրուլմուշ վէ իբրաի Ծահլիֆի մահալլինա ինպա գըլընմըշ տըր։

Անգարա վիլայէթի տախիլինտէ Պէյ Բազարը գազասը գայմագամլըղը՝ Սիվրիհիսար գայմագամը Իզզէթլու Խայրի էֆէնտիյէ,

Սիվրիհիսար գազասը գայմագամլըղը՝ Պէյ Բազարը գազասը գայմագամը րիֆ. Մուսթաֆա Խուլուսի էֆէնտիյէ,

Այտըն վիլայէթի տախիլինտէ Պայէնտէր գազասը գայմագամլըղը՝ Թիմուրճը գայմագամը րիֆ. Մէհմէտ Նաֆիզ պէյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տըր։

ՆՇԱՆ

Մալաթիա միւթէսարրըֆը սաատ. Հասիպ էֆէնտի հազրէթլէրինէ իքինճի րիւթպէտէն Օսմանի,

Իրան Խարիճիյէ Նէզարէթի նաիպը էվվէլի ինթիլա-իւս սալթանէ Միրզա Ահմէտ Խանա պիրինճի վէ նէզարէթը միւշարիլէյհա մէմուրլարընտան Ալի Միրզա Իլէ Իրան միւթէհայյիզան մէմուրինինտէն Իհթիշամ Տէֆթէրէ իւչինճի վէ Գուտս Շէրիֆտէ Սրբիա գօնսօլոսխանէսի պաշ թէրճիւմանը Մ. Րաֆայէլ Լորնէզօյա տէօրտիւնճիւ րիւթպէտէն Մէճիտի վէ Սրբիա էրքեանը հարպիյէ սիւլպաշլըլարընտան Տօն Իլէխանտէր վէ Լանտաբիւրէգ... տէօրտիւնճիւ րիւթպէտէն Օսմանի նիշանը ալիլէրի իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ. — Կ. Պոլսոյ Վերաքննիչ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը հրատարակեց Շէքիպ անուն անձին դէմ, որ Եւրոպա փախչելով խռովարարներուն միացած, Րէֆայի զատէ Շէքիպ ստորագրութեամբ՝ «Ինթիպահ» անուն թերթով մը հասարակական զգացմանց հակառակ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալու ոճիրով ամբաստանուած էր և այս ամբաստանութիւնները հաստատուած էին վաւերական թուղթերով ու մասնաւոր յանձնաժողովին տեղեկագրովը։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ Ատեանը միաձայնութեամբ և ի բացակայութեան անպարտ հռչակեց Հիւմէթզատէ Իպրահիմ Հագգը պէյը, որ Մանչէսթըր փախչելով, հոն կարգ մը խռովարարական հրատարակութիւններ ըրած և խռովարարներու հետ հաղորդակցութեան մէջ գտնուած ըլլալու յանցանքով ամբաստանուած էր, նկատելով որ յիշեալին հրատարակած «Սառագաթ» անուն թերթին վերջերս ձեռք անցուած մէկ թիւէն հասկցուած է թէ՛ Հագգը պէյ, ցարդ ոճրագործներու և խռովարարներու դէմ ըրած խիստ հրատարակութիւններով իր հաւատարմական զգացումները արտայայտած է յստակ կերպով։ Գահոյից։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. —Այս անգամ, Կայս. Իրատէի մը համաձայն որոշուած է որ ո և է ատիթի մէջ կալուածի մը արձանագրութիւնը (գայտ) հանելու համար, նոյն կալուածին արժէքին իւրաքանչիւր 1000 ղրշ.ին վրայ 1 ղրշ.ի տուրք մը առնուի։ Եթէ արձանագրութիւնը կալուածին տիրոջ կողմէ չի կատարուի, այն ատեն կամ կալուածին տէրը միասին պիտի գայ Տէֆթէրխանէ և կամ արձանագրութեան տուրքը առնուելով անկէ՝ պիտի յանձնուի Տէֆթէրհանէի վարչութեան։

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ընկերութիւնը հրաւիրեց Կայս. կառավարութիւնը առաջիկայ սեպտ. 14ին Ժընէվի մէջ գումարուելիք համաժողովին ներկայացուցիչ ղրկել։

ՌՈՒՍ ԿԱՅՍ. Աշխարհագրական ընկերութիւնը, կ'ըսէ «Նովօսթի», այս տարի գիտական արշաւանք մը պիտի կազմակերպէ Միջագետքի մէջ։

ԿԱՅՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ կողմէ, քաղաքապետ Ըրտվան փաշա, կիրակի գիշեր Ֆէնէր երթալով, գոհունակութիւն յայտնեց Տ. Յովակիմ Պատրիարքին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Հրապարակի վրայ տակաւ բազմացող խարդախ սնանկութեանց առաջքը առնելու համար դատական նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը որոշեց խարդախ սնանկ նկատել այն անձերը որոնց գոյքը գոնէ իրենց պարտքին % 25ը չապահովեր. % 25էն վար կոնկորտաթօ կնքելու ձեռնարկող սնանկները խարդախ պիտի նկատուին։ Սնտիք պիտի ընտրուին անպատճառ փորձառու, հաշուագէտ և առևտրագէտ վաճառականներ։ Այս որոշումները պարունակող Մազպաթան Կայս. Դրան պիտի մատուցուի։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ Քարոլ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ առջի օր Բ. Դրան և Խարիճիէի թարգմանները դեսպանատուն երթալով շնորհաւորեցին դեսպան Մ. Լահովարին։

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ Բ. Դրան յանձնեց Վիւրթէմպերկի թագաւորին՝ Վեհ. Կայսեր ուղղած մէկ ինքնագիր նամակը, որով ան կը ծանուցանէ իր քեռորդիին մահը։

ԵԳԻՊՏՈՍԷ օտար երկիրներ ղրկուած պարտանքները «Թրանզիթ»ի տուրք չպիտի վճարեն, Կայս. Իրատէով։

ՀԱՄԻՏԻԵԼ ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդ դեր-հազարապետ Մաունսել և անգլիական բանակէն երկու բժիշկներ տոքթ. Մաքտօնալտ և Քլարքի, առջի օր այցելեցին Համիտիյէ մանկանց հիւանդանոցին բոլոր մասերը։ Բժիշկները վերջերս գտնուած ըլլալով Թրանսվալի պատերազմին մէջ, փափաք յայտնեցին տեսնել Կուլէկար աւազակներու հետ տեղի ունեցած ընդհարումներու միջոցին վիրաւորուող զինուորներուն վէրքերը։ Բըժշկապետը ցոյց տուաւ այժմ հոն դարմանուող 6 զինուորներուն վէրքերը, և անոնց՝ Բ. ճառագայթներով առնուած լուսանկարները։ Բժիշկները հիացում յայտնեցին և զանազան հարցումներ ուղղեցին վիրաւորներուն, որոնցմէ մէկը Մանիսալը Ալի, ըսաւ.

—Ասիկա ինծի համար բան մը չէ, Աստուծմէ միայն բժշկուիլս կ'ուզեմ իմ Օգոստափառ Վեհապետիս ծառայելու համար։

Բժիշկները իրենց գոհունակութիւնը արձանագրելէ ետք մեկնեցան։

ՄԱՀ.— Սպարապետութեան առողջապահական մասնաճիւղին և դեղարաններու քննիչ գնդապետ Արիֆ փաշա մեռաւ։

ՅԵՏՆԵԱԼ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐՈՒ գանձման մասին պետական Խորհուրդը որոշեց նահանգներուն մէջ յանձնաժողովներ կազմել, ասոնց միջոցաւ գանձման ձեռնարկել և թէ՛ ասոնց և թէ հաւաքիչներուն վարձք մը տալ, նաև տասանորդի վարձակալութենէն պարտք ունեցողներուն գրաւուած կալուածները տէրութեան անունին փոխանցել և եթէ ատիկա բաւական չըլլայ՝ պարտատէրներու ուրիշ կալուածները գրաւել։ Ասոնք եթէ իրենց պարտքը հատուցանեն, և եթէ փափաքին, կալուածները վերադարձուին։ Պարտք ունեցողներուն անկարողութիւնը եթէ հաստատուի, ասոնց անունը ջնջուի յետնեալ հասոյթներու ամարէն։

ՍԻՒՏԼԻՃԷԻ Պէրգ Մէրտիվէն պողոտան երկար ատենէ ի վեր սալարկուած չըլլալուն և հոնկից ալ ամառ ձմեռ շատ մը անցորդներ երթևեկելուն համար, նոյն տեղէն քանի մը ստորագրութեամբ գրութիւն մը եկած է խմբագրութեանս խնդրելով որ նոյն պողոտային շինութեան համար ձեռնհաս պաշտօնատանն ուշադրութիւնը հրաւիրենք։

ՕՍՄ. ԳԵՐԵԶՄԱՆՆՈՑՆԵՐՈՒՆ պատերը և վանդակորմները նորոգելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Քաղաքապետութեան մէջ։

ՌՈՒՄԷԼԻՒ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Օսմ. Պանքային Ըսկիւպի մասնաճիւղը առջի տարու բացուեցաւ և այս առթիւ ոչխարներ մորթուեցան։

—Կալուածահամարի վարչութեանց վերակազմութիւնը աւարտեցաւ և այս առթիւ պատրաստուած կանոնագիրը մատուցուեցաւ Բ. Դրան։ Քոսովայի Մանասթըրի, Շքոտրայի և Սելանիկի նահանգներուն կալուածահամարի պաշտօնեաներուն և քարտուղարներուն հաշիւները վերաքննուեցան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ.— Վեհ. Սուլթանը հրամայած էր մէյմէկ Քաղք. Բժշկ. Վարժարան հաստատել Դամասկոսի, Պաղտատի և Պրուսայի մէջ։ Այս անգամ Դամասկոսի մէջ հաստատուելիք բժշկ. վարժարանը անմիջապէս բանալու համար, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, յարմար շէնք պիտի վարձուի 20,000 ղր.ով մինչև որ բուն շէնքը կառուցուի։ Շէնքին շինութեան պիտի յատկացուի մէկ միլիոն ղր. և նոյնքան գումար մըն ալ վարժարանին ծախքերուն։

ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՔԱՐԵՐ.—Կայս. Թիկնապահ զօր. Ապտուլլահ փաշա, 24 տարուան մենաշնորհ ստացաւ, որպէս զի շահագործէ Տուտաքլը և Քայաճըք գիւղերուն մօտ (Պրուսա) իր ունեցած 970 արտավար հողերուն մէջ երեւան հանուած վիմագրութեան քարի հանքերը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ և ճարտարարուեստական ցուցահանդէս մը պիտի բացուի Գոնիայի մէջ, Օգոստոս 19ին, Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ԹՈՒՐՔԵՒՀԵԼԼԷՆ առեւտրական դաշնագրին Գէորգիոս Թագաւորին կողմէ վաւերացուած օրինակը, Աթէնքի օսմ. դեսպանատան քարտուղար Սամսէտտին պէյի ձեռքով Պոլիս պիտի բերուի։

ՆՈՎԷԼԼԻ, Իտալացի հռչակաւոր կատակերգակը, որ քանի մը ներկայացումներ տուաւ Պոլսոյ մէջ, այսօր Պոլսէն կը մեկնի դէպ ի Օտէսա և Պուքրէշ։ Երկուշաբթի օր իտալական գաղութին երևելիներուն ընկերակցութեամբ այցելեց Պէշիկթաշ, Մ. Ջօնարոյի թանգարանը ուր ներկայ էին նաև իտալ. դեսպանն ու դեսպանուհին։

—Նոյն առտու Սօչիէթա Օբէրայի սրահին մէջ շքեղ հանդէս մը սարքուեցաւ ի պատիւ Մ. Նովէլլիի որ փառք է իտալական թատրոնին։ Խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր և իտալական փոխ հիւպատոսը գեղեցիկ ճառով մը բարի գալուստ մաղթեց մեծ արուեստագէտին Պոլսոյ գաղութին ի դիմաց։ Նովէլլի իրեն ցոյց տրուած համակրանքէն յուզուած գոհունակութիւն յայտնեց ըսելով թէ՛ շատ քիչ անգամ հանդիպած է սանկ ընդունելութեան մը և մէջ բերաւ յիշատակ մը։ Պրազիլիա գտնուած ատեն հրաւիրուած էր երթալ փոքր քաղաք մը ուր թատրոն մը պիտի բացուէր իր անուան նուիրուած. կայարանին մէջ խուռն բազմութիւն մը, ծափեր և խանդավառութիւն. երբ կառատունէն իջած էր իտալացի գործաւորներու բազմութիւն մը գտած էր կիներով և զաւակներով, որոնք իրեն ծաղիկ կը նետէին. ամէնքին մէջ 5 տարու պզտիկ մը, շատ պարզ փունջ մը նուիրած էր իրեն, երեք ծաղիկներ քով քովի կապուած, իտալական դրօշին գոյներով։ Այս պարագային շատ յուզուած ըլլալը պատմելով համակրելի արուեստագէտը, արցունքոտ աչքերով վերջացուց խօսքը, որ ծափերու մէջ խեղդուեցաւ։

ՊԱՆՔԱՆ ապահովագրական ընկերութեան Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալութեան գրասենեակները, զոր կը վարէ նոյն ընկերութեան գործակալ Արշակ էֆ. Ունճեան, մարտ 1/14էն սկսեալ, փոխադրուած են Կալաթա, Վօյվօտա փողոց, Թահթապուրունեան Խանին առաջին յարկը, Օսմ. Կայս. դրամատան դէմ։ 20—17

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿ.— Բերա, Մեծ-փողոց 322 թիւ վաճառատունը հաստատուած «Քօհաֆէր» Ներսէս և Լեւոն Բէրտէճեան եղբայրներուն ընկերութիւնը սնանկ հռչակուեցաւ։ Դատարանին անդամ Ճէմիլ պէյ՝ ժիւժ քօմիսէր և փաստաբան Յովհ. Վարժապետեան էֆ. առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Մէկ քանի օրէ ի վեր ԳումԳափուի Յունաց «Ներտիվէնլի» եկեղեցիին դէմի փողոցին մէկ տունէն դիակի սոսկալի հոտ մը կ'ելլէր, այնպէս որ դրացիները ստիպուեցան երէց տեղին ոստիկանութեան դիմելով խնդիրը պարզել։ Այս առթիւ քանի մը ոստիկաններ ընկերակցութեամբ թաղապետական բժիշկին՝ գացին նոյն տունը և դուռը բանալով ներս մտան։ Հոն սենեակի մը մէջ գտան նոյն տունը բնակող 55-60 տարու Թագուհի անուն հայ կին մը որ բոլորովին կազմալուծուած և որդնոտած վիճակի մը մէջ էր։ Ոստիկանութիւնը կը քննէ թէ մահը ինչէն առաջ եկած է։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ՝ մէյմէկ շաբթուան բանտարկութեան, Գանչէ-Գապուի վաճառականի պաշտօնեայ Ղազարոս և Յակոբ, որոնք զիրար ծեծած էին։

15 օրուան բանտարկութեան՝ Բանիկ անուն կինը, որ Համբարձում Մանուկեանի դէմ նախատական լեզու գործածած էր։

1 ոսկի դրամական տուգանքի՝ կառապան Լեւոն Ստեփանեանը, որ ոստիկան Մուստաֆա էֆէնտին անարգած էր, երբ այս վերջինը իր պաշտօնը կը գործադրէր։

Կէս կէս ոսկի դրամական տուգանքի՝ քօլթուքճի Յակոբ և տղան Տիգրան, որոնք աղտոտ լեզու մը գործածած էին Կէտիկ-Փաշա բնակող Պետրոս Գրիգորեանի դէմ։

10 օր բանտարկութեան՝ Վարդան Գէորգեանը, որ Յակոբ անուն անձ մը վիրաւորած էր։

ԱՓՐ. ՏՐԻՊՈԼԻՍՈՅ մաքսային սընտուկէն 100,000 ղրշ.ի բաց մը տեսնուած ըլլալով, արկղակալը ձերբակալուեցաւ և դատարանին յանձնուեցաւ։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ «Շահին» շոգենաւը Հայտար-փաշայէն մեկնած ատեն, կռնակարեկ քարափին առջեւ մարդկային դիակի մը հանդիպեցաւ որ ջուրին վրայ կը ծփար։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն մը բացաւ։

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.—Երկուշաբթի օր Քալէճիքի մօտ առագաստանաւ մը ընկղմեցաւ հովի ուժգին հարուածէ մը։ Երեք նաւաստիներ խեղդուեցան և նաւապետը ազատեցաւ։

ՈՃԻՐ.—Թէվֆիք անուն անձ մը առջի օր Հալըճըօղլուի մէջ վիրաւորեց ոստիկան Մէհմէտ էֆ.ն, որ անոր կ'ազդարարէր թէ իսլամներուն արգիլուած է օղի խմել։

ԹՈՒՐՔԵՒՀԵԼԼԷՆ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Ցեղուած Զ.—Հելլէն և օսմ. առագաստանաւերուն և շոգենաւերուն այն թուղթերը, որոնք երկու երկիրներու հիւպատոսարաններուն վաւերացման (վիզէ) պիտի ենթարկուին, հետևեալներն են,

Առողջապահական «բաղենդ»ը, մաքսի «մանիֆէսթօ»ն, մանիֆէստոյի տետրակը։ Վերջին երկու «վիզա»ները 200 թօնօ կամ պակաս տարողութեամբ շոգենաւերուն համար են, որոնք կանոնաւոր երթևեկութիւն չեն ըներ որոշ գիծի մը վրայ, ինչպէս նաև մեծ ու պզտիկ ամէն առագաստանաւերու համար։

Առողջապահական «բաղենդ»ի համար վաւերացման սակացոյցը հետևեալ գիները կ'որոշէ.— կէս օսմ. ոսկի՝ 300 թօնօյէն աւելի տարողութեամբ նաւերուն, քառորդ ոսկի՝ 100-300 թօնօ տարողութեամբ նաւերուն համար. 10 ղրշ. ասկեդրամ կամ համարժէքը՝ 100 թօնօյէն պակաս եղողներուն համար ալ։

Մաքսային «Մանիֆէստոյ»ին և «մանիֆէստոյ»ի տետրակի վաւերացման սակացոյցն է. $1^1/_2$ ֆր.՝ 50 թօնօյէն վար տարողութեամբ շոգենաւերուն և առագաստանաւերուն համար։ 2 ֆր.՝ 50-100 թօնօ, $2^1/_2$ ֆր.՝ 100-200 թօնօ և 5 ֆր.՝ 200 թօնօյէն վեր տարողութիւն ունեցող առագաստանաւերուն համար։ Այս տուրքերը զատ զատ պիտի գանձուին։

Համաձայնութիւն գոյացած է որ երկու երկիրներու հիւպատոսարաններուն կողմէ պիտի յանձնուի վերայիշեալ վաւերագիրը (վիզա) առանց ո և է յապաղման և յարակից հիւպատոսական տուրքը, վերայիշեալ թուղթերէն ամէն մէկին համար, մէկ անգամ միայն պիտի գանձուի միևնոյն ճամբորդութեան ընթացքին մէջ. միւս յաջորդական «վիզէ»ները առանց ծախքի պիտի կատարուին։

Իսկ օսմ. և հելլէն այն շոգենաւերը և առագաստանաւերը որոնք խառն ի խուռն լեցուած վաճառքներ կը փոխադրեն, պարտին «վիզէ» ընել տալ իրենց «մանիֆէստոյ»ի տետրակները, ինչ որ ալ ըլլայ իրենց տարողութիւնը, եթէ որոշ գիծի մը վրայ կանոնաւոր երթեւեկ մը չեն կատարեր, երկու երկիրներու հիւպատոսական սակացոյցերուն համաձայն։ Հարկ չկայ ըսել թէ, վերայիշեալ վաւերացումները այն ատեն միայն պարտաւորիչ պիտի ըլլան երբ նաւերն մեկնած կամ կայնած նաւահանգիստին մէջ միւս

պայմանագիր կողմը հիւպատոս ունի։

Յունաստանէն ներածուած օսմ. վաճառքներէն առնուելիք մաքսատուրքերուն վերաբերեալ յարակից Ա. ցանկին մէջ յիշուած վաճառքներն ու արտադրութիւնները և Թուրքիա ներածուած հելլէն վաճառքներուն վերաբերեալ յարակից Բ. ցանկին մէջ յիշուած հելլէն վաճառքները նշանակուած տուրքերուն պիտի ենթարկուին և կամ ամէնէն զեղչուած տուրքերուն, որոնց ենթակայ են ուրիշ Պետութեան մը համանման արտադրութիւնները։

Է.—Նախորդ յօդուածին մէջ յիշուած «Մանիֆեսդօյ»ի տեսակը պիտի վաւերացուի ձեռնհաս իշխանութեանց կողմէ եւ ներկայ դաշնագրին կցուած օրինակին համաձայն պիտի ըլլայ։ Պիտի յիշատակէ մեկնման նաւահանգիստը և ժամանման նաւահանգիստը, ամբողջ բեռին տեսակը, զրկողներուն առած և (ընդունողներուն) վրայ նշանակուած տեղեկութեանց համաձայն, ինչպէս մարքան, թիւը, հակին տեսակը և պարունակութիւնը։ Մեկնման նաւահանգստին մէջ, մաքսային իշխանութիւնները անյապաղ պիտի արձանագրեն մեկնումի թուականը, և կանգ առած նաւահանգիստին մէջ ալ պիտի արձանագրեն նաւին հասնելուն ու մեկնելուն թուականը, ինչպէս նաև վաճառք առնելը ցամաք հանելը և նաւէ նաւ փոխանցելը։

Երկու կողմերու մաքսային իշխանութիւնները, օսմ. ջուրերու մէջ հելլէն նաւի մը, և հելլէն ջուրերու մէջ օսմ. նաւի մը կողմէ կատարուելիք մաքսային գործողութեանց—բեռնաւորում, պարպում և փոխանձում—լուրը առնելնուն պէս. Նաւապետին կամ բեռցնողին զեկուցումէն սկսեալ 24 ժամուան մէջ—բացի տօնական օրերէ—պարտին հարկ եղած միջոցները տնօրինել, վերոյիշեալ մաքսային ձեւակերպութիւններուն կատարումը դիւրացնելու համար։

Ը.—1855 Մայիս 27ին Յունաստանի Թագաւորութեան և Օսմ. Կայսրութեան միջեւ կնքուած Գանլըճայի դաշնագրին տրամադրութեան համաձայն, երկու Տէրութիւններու հպատակներուն, նաւերուն, նաւարկութեան և վաճառականութեան վայելած բոլոր իրաւունքները, առանձնաշնորհումները և պահպանութիւնները վերահաստատուած են, բայց անտարակոյս 1901 Մարտ 20 Ապրիլ 2ին Կ. Պոլսոյ մէջ մեծ Տէրութեանց դեսպաններուն իրաւարար որոշումին սահմաններուն մէջ, և ցորչափ վերոյիշեալ Գանլըճայի դաշնագրին պայմանները չեն փոխուած ներկայ դաշնագրով։

Թ.—Ներկայ դաշնագիրը գործադրութեան պիտի մտնէ վաւերացուած օրինակներուն փոխանակումէն սկսեալ, և 18 տարի գործադրելի պիտի ըլլայ։ Վաւերացուած օրինակները Պոլսոյ մէջ պիտի փոխանակուին կարելի եղածին չափ շուտ։

(Շարունակելի)

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Այսօրուընէ սկսեալ «Մանզումէ» ամէն առաւօտ կը գտնուի եկեղեցւոյ փոքր դրան ճիշդ դիմացը գտնուող մանրավաճառի խանութը զոր կը վարէ նախկին նպարավաճառ՝ Սարգիս աղա Պիպարեան։ Կը խնդրենք մեր մեծայարգ ընթերցողներէն անոնցմէ որ դեռ պզտիկ հաշիւ մը ունին, հաճին փութով կարգադրել Արմէն էֆ. Ջալըքճեանի հետ որ հրաժարած է մեր գործակալութենէն նորագոյն զբաղմունք մը պատճառաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1903 9/22 ապրիլ Չորեքշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Ա. լիպրայէն պակաս	7 3/4 ղշ.	
» Բ. Գ. »	8-8 1/4 »	
Մախլութ (խառն) »	-9 »	
» (հաճարով) »	9 1/4-10 »	
Սէրթ էքսթրա, օխան	37-37 1/2 փր.	
» միջին տեսակ »	34 1/2-35 »	

Երէկ ժամանեց 9 վակոն Անատոլուի երկաթուղիով։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	66-67 ղշ.
» » Բ. Գ. »	62-65 »

Ռուսաց ալիւր 2300 պարկ, (1) 95, (2) 85—87, (3) 73—78, (4) 64—67, (5) 59 61 ղրուշ։

Մարսիլիա 1100 պարկ կակուղ, Բ. 74—65, կարծր 60—62 ղրուշ։

ԹԵՓ

Օխան 22 փարա։

ԳԱՐԻ

Աղէկ տեսակը	11 3/4-12 ղրշ. գրիւը
Երկրորդ տեսակը	11 1/2-11 3/4 »

ՄԻՍԻՐ

Օխան 25–27 փարա։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ հայրը երէկ կայս. Պալատ գնաց և յետոյ Պատրիարքարան իջնալով, զբաղեցաւ կարգ մը յարաբերական խնդիրներով։

Ն. Սրբազնութիւնը երէկ գիշեր Պատրիարքարանի մէջ գիշերեց և այսօր ալ կանանց յատուկ պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր Եկեղեցին մէջ և պիտի քարոզէ։

ԱՐՄԱՇԻ Դպրեվանքին վերատեսուչ Տ. Եղիշէ Եպս. Դուրեան երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս եկաւ, ուր պիտի մնայ քանի մը օր՝ Դպրեվանքին վերաբերեալ գործերու կարգադրութեան համար։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը գրեն թէ Ալի Բունարի Ս. Աստուածածին եկեղեցին վերաշինութիւնը աւարտած ըլլալով, Առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Ծ. Վրդ. հրաւիրուեր է Ջատկի Գ. օրը օծումը կատարելու։ Դարձեալ Տ. Եզեկիէլ Վրդ.ի նախաձեռնութեամբ կազմուած է նոր հոգաբարձութիւն մը։ Ինչպէս յայտնի է, Տիարպէքիրի որբանոցին ամսաթոշակը Պատրիարքարանէն ընդհատուած է։ Տ. Եզեկիէլ Վրդ. Պատրիարքարանի հաղորդելով նոր հոգաբարձութեան անդամոց անունները, խնդրած է որ գէթ կէս ամսաթոշակը շարունակուի, աւելցնելով թէ տեղական միջոցներով անկարելի է որբանոցը պահել։

ԳՈՒՄ ԳԱՊՈՒԻ Ջորս միացեալ Թաղերու Ազգատախնամի Տնօրէն Խորհուրդը Ս. Զատկի առթիւ Ջորս Թաղերու աղքատներուն 171 օխա միս, 8 զաքէյի բրինձ և 3000է աւելի հաւկիթ բաժնեց անցեալ շաբաթ օր. Ցրչեալ Ազգատախնամը այս օրերս ձեռնարկած է թատերական ներկայացում մը տալու նախնական միջոցներուն։ Այս առթիւ Ազգատախնամը համագումար նիստ մը պիտի ընէ յանձնախումբ մը կազմելու թատերական ներկայացման կարգադրութեանը համար։

Կը լսենք թէ Ազգատախնամի անդամներէն ոմանք ասկէ առաջ ուզած են հրաժարիլ անձնական պատճառներ առաջ բերելով, բայց ատենապետը՝ Միհրան էֆ. Դարագաշեան ամէն մի-ջոց ի գործ դրած է առանց ընկեր մը կորսնցնելու շարունակել, թէ գոնէ մինչև շրջանին վերջը որ կը լրանայ ապրիլին ի նպաստ ներկայացուելիք թատերական հանդէսէն յետոյ։

ԲԱՂԱՔ. ԺՈՂՈՎՈՅ որոշումին համաձայն Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհակալութեան գիր մը ուղղեց Ցակոբեան Միքայէլ էֆ.ի, Հիւանդանոցի շինութեան գործին մէջ իր տարած ջանքերուն և նիւթական ու բարոյական զոհողութիւններուն համար, և խնդրեց իրմէ անպակաս ընել իր խնամքը նոյն գթութեան յարկին վրայ, ինչպէս նաև իր քով աւելցած գումարն յանձնել՝ գործածուելու համար Հիւանդանոցի նոր շինութեանց։

ՊԱՆՏՐՄԱ-ՊԱԼԸՔԷՍԻՐԻ Առաջն. Տեղապահ Տ. Թոթուլ Ծ. Վրդ. հասած է իր պաշտօնատեղին և ձեռնարկած է գործի։

ՊԱՂՏԱՏ հեռագրուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ թէ Պէշիկթաշեան Վահան Վրդ. Պատր. Փոխանորդ նշանակուած և Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարք Հօր հաւանութիւնը առնուած է։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Ս. Ներսէսեան վարժարանի 50 աղքատիկ աշակերտներու կօշիկ և գլխարկ բաժնուեցան հետեւեալ նուիրատուութեամբ.

Ռէֆ 200 ղրշ., Մ. և Ա. Ռընճեան 112, Ռ. էֆ. Պէրպէրեան 95, Ռէֆ 54, Թ. և Տ. Բարսղամեան եղբարք 40, Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկէրտան 54, Ռուբէն էֆ. Աբրկեան 40, Ռէֆ 27, Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան 20, Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան 20, Սեպուհ պէյ Մաքսուտ 20, Արեւեան եղբարք 27, Ռէֆ 10, Թղթավաճառ Վրոյր էֆ. 10. Արշաւիր էֆ. Ցովասափեան 10, Ռէֆ 5 ղրուշ, Տիրան էֆ. Կիւմիւշկերտան 1 1/2 երկվեցեակ ֆէս։ Նաև ծախսեց մասնակցեցան Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը և Թաղ. Ազգատախնամը որոշ գումարներով։

ՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻ մը որ Միւնիխի ակադեմիէն վկայուած է, պատրաստ է դասեր առանձնել տուներու մէջ։ Դիմել Դուռեան գործակալութեան։

ՍԻՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական տեղապահ Կիրակոս եպսկ, Բէքմէզճեան ծերունազարդ սրբազանը որ բաւական ատենէ ի վեր հիւանդ և տկար վիճակի մէջ էր, Ս. Կաթողիկոսին ժամանումէն ի վեր օր ըստ օրէ ապաքինելու վրայ է։ Ն. Գերապատուութիւնը «Տ. Տ. Սահակ սրբազան կաթողիկոսը ես պիտի օծեմ» կ'ըսէ։ Բարձրեալն Աստուած կարողութիւն և զօրութիւն շնորհէ մեր յոյժ սիրեցեալ ծերունի սրբազանին որ կարողանայ փառաւորապէս կատարել իր փափաքած պաշտօնը։

—1319 տարւոյ համար Իտարէի Ժողովին անդամ անուանուեցաւ քաղաքիս կրթեալ երիտասարդներէն Գրիգոր էֆ. Մէրգեանը, դատարանի պատժական ճիւղի անդամ անուանուեցաւ Ցակոբ աղա Նալպանտեան և Ցովսէփին էֆ. Ֆէրմանեանն ալ դատական ճիւղին։

—Սիսի մէջ մօտերս կառուցուած կանոնաւոր և մաքուր պանդոկներ կը գտնուին, բայց առհասարակ հոն իջեւանողները հաշուեգիտ կ'ըլլան։ Սանցինները ընդհանրապէս շատ հիւրասէր են։ Սրբազան կաթողիկոսին օծման և և Ս. Միւռոնի օրհնէքի հանդէսներու ներկայ գտնուելու համար եկող ուխտաւորները հիւրասիրելու նպատակով

գրեթէ բոլոր տուներու մէջ պատրաստութիւններ կը տեսնուին, տուն չկայ որ հիւան կամ ուխտագիր չգտնուի, ամէն մարդ իր կարողութեան համեմատ պէտք եղած ծախքը չխնայեր իրեն եկած հիւրը գոհացնելու տենչով։ Արդ կը յուսանք որ մեծայարգ անձնաւորութիւններ ու պատուական ուխտաւորներ փափաքով ու ջերմեռանդութեամբ պիտի բարեհաճին այցելել և ուխտել Ս. Աթոռը։ ԹՂԹԱԿԻՑ

ՓԱՐԻԶ, 19 Ապրիլ 1903

Տիար Խմբագիր,

Տեղւոյդ մէկ երկու Հայ օրագիրներու մէջ ցաւով կը կարդանք՝ վերջերս հոս տրուած «Հայ գեղարուեստական-երեկոյթ»ի մը մասին բոլորովին սխալ ու այլանդակ տեղեկութիւններ։ Իբրեւ հանդիսական պարտք կ'զգամ ներկայիս յայտարարել ձեզ որ այդ անանուն լրատուներու (քանի որ քաջութիւն չեն ունեցած իրենց ստորագրութիւնը դնել) հաղորդած լուրերն՝ հասարակութեան միտքը պղտորելու կը ծառայէ, ոչ հիմ և ոչ ալ կարեւորութիւն ունին։

Նախ այդ երեկոյթը մեր եկեղեցական խորհուրդներն երգիծաբանօրէն թատերաբեմի վրայ հանդէս բերելու հանգամանքը չունէր, ինչպէս ջանացեր են հաւատացնել ձեզ այդ ջերմեռանդ թղթակիցները, այլ ան մեր ազգային և ժողովրդական բանաստեղծութեան հետ ծրագրած էր երաժշտութիւնն ալ, իբրեւ գեղարուեստի կարեւոր մէկ մասը։ Եկեղեցական երգերը ձայնագրած էին կանխաւ՝ մասնագէտ Հայ երաժիշտ մը ձեռքով, ու տպագրուած. «աղաւաղուած» գանելու համար զանոնք՝ երաժշտական չափաւորութեան ու կանոնաւորութեան գաղափարէ զուրկ ըլլալու է մարդ անշուշտ։ Եւ յանցանքը՝ կարծեմ, երեկոյթին կազմակերպողներուն չէ որ մեր ազգային երաժշտութիւնն, եթէ ոչ բացառաբար, գոնէ անոր էն ընտիր կտորները եկեղեցական երգեցողութեանց մէջ են պահպանուած։ Մոռնալու չէ որ մէկ քանի սիրերգներ ալ երգուեցան հոն։ Մեր երաժշտութեան առանձնայատկութիւնները՝ երեւան բերաւ հանդիսականներուն՝ պարոն Բիէռ Օպրի, որ մասնագէտի համբաւ մը կը վայելէ։ Արդ՝ ինչպէս կը տեսնէք, երեկոյթի այդ բաժինը մասնագիտական էր միանգամայն և թերեւս այդ իսկ պատճառաւ «տաղտկալի» է թուած մեր «Քաֆէ-քօնսէռ»ի սիրահարներուն։

Իբրեւ վերջաբան աւելցնեմ որ տոմսերը կը կրէին ճիշդէն մեր «եկեղեցական երգեցողութեանց» յայտարարութիւնն, որ ոչ միայն չէր խրտչեցուցած ժողովուրդը այլ կարծես տեսակ մը գրաւական էր եղած օտար ու Հայ պատուաւոր ընտանիքներ հրաւիրուելու։

Խորին յարգանօք
ԴԱՒԻԹ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՔԱՐՈԶԻ ՄՐՑՈՒՄ
(ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ)

Եկեղեցւոյ անձնաւորութիւն մը, նպատակ ունենալով եկեղեցականութեան և ժողովուրդին հաւասարապէս օգտակար ըլլալ, առաջինին քարոզի նիւթը ուսումնասիրելու և պատրաստելու առիթ ընծայելով եւ վերջինին ալ քարոզգիրք մը մատուցանելով, որոշած է գրուած քարոզներու մրցում մը բանալ, և ընտրելագոյն քարոզներէ հատոր մը հրատարակել։

Մրցման կրնան մասնակցիլ Հայ. ուղղափառ Ս. Եկեղեցիի պաշտօնեայ բոլոր եկեղեցականները, եպիսկոպոս, վարդապետ, քահանայ, մինչեւ սարկաւագներ, որոնք դատապարտութեան մը տակ չեն գտնուիր։

Քարոզ գրողները պէտք է ծածկանունով մը ստորագրեն. կնքուած պահարանի մը մէջ իրենց բուն անունը պիտի կրեն և պահարանին վրայ ալ իրենց ընտրած ծածկանունը նշանակելով պէտք է զրկեն։ Այդ պահարանները պիտի բացուին քննութեանց աւարտելէն ետք, և հրատարակութեան առթիւ միայն պիտի ծանուցուին հեղինակներուն անունները։

Լաւագոյն քարոզները գրողներու համար սահմանուած մրցանակներն են, մէկ Ա. մրցանակ 500 ֆր., երկու Բ. մրցանակ՝ 200ական ֆր., երեք Գ. մրցանակ 100ական ֆր., չորս Դ. մրցանակ 50ական ֆր., եւ վեց Ե. մրցանակ, պարզ գովութեան յիշատակ, այսինքն տպագրութեան արժանաւորութիւն։

Մրցման քննութիւնները և բոլոր գործողութիւնները յանձնուած են Ց. Ի. գրական յանձնաժողովին Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, որուն անուան պէտք է ղրկուին բոլոր գրուածները, բուն անունի և ծածկանունին կնքուած պահարաններուն հետ։ Գրութիւնները պէտք է Պատրիարքարան հասնին յայտարարութեանս թուականէն մինչեւ վեց ամիս, այսինքն մինչեւ առաջիկայ հոկտեմբերի վերջը։ Մրցման մասնակցող ո և է եկեղեցական՝ կրնայ մէկէ աւելի քարոզներ գրել բայց երկու մրցանակէ աւելի չի կրնար առնել։ Ցանձնաժողովին անդամներն ալ մրցման չեն կրնար մասնակցիլ։

Քարոզներուն պատրաստութեան մէջ պահուելիք պայմաններն են.

1. Քարոզները պիտի գրուին մեզի սովորական եղած կամ Արեւմտեան կոչուած հայերէն աշխարհաբարով։ Արեւելեան կոչուած աշխարհաբարով գրուածները կրնան ընդունուիլ, բայց հրատարակութեան առթիւ պիտի փոխուին մեր գործնական աշխարհաբարին։

2. Լեզուն պիտի ըլլայ մաքուր, սահուն և դիւրահասկնալի։

3. Ընդարձակութիւնը պիտի ըլլայ չափաւոր, ոչ շատ համառօտ և ոչ շատ երկար, այնպէս որ բարձրաձայն ընթերցումը առնուազն 20, և առ առաւելն 40 վայրկեան տեւէ։

4. Քարոզը ո՛չ թարգմանութիւն պիտի ըլլայ և ոչ շատ մերձաւոր հետեւողութիւն, այլ ինքնագիր։

5. Բնաբանը Ս. Գիրքէն առնուած պիտի ըլլայ, և քարոզն ալ Ս. Գիրքի վկայութիւններով զարդարուած։

6. Նիւթը Քրիստոնէական բարոյականին վրայ հիմնուած պիտի ըլլայ և միանգամայն Քրիստոնէական կենցաղին օգտակար։

7. Լոկ աշխարհային և քաղաքային նիւթեր և գրուածներ ընդունելի պիտի չըլլան։

8. Քարոզութեան հոգին աւետարանական վարդապետութեան և Հայ. Ս. Եկեղեցիի աւանդութեանց համաձայն պէտք է ըլլայ։

9. Նիւթի ընտրութիւնը գրողներուն թողուած է, բայց կը խնդրուի որ տարբերութեան և նորութեան մտադրութիւն դարձուի, վասն զի միեւնոյն նիւթով և նման բովանդակութեամբ քարոզներէն բնական է որ լաւագոյնը միայն ընդունուի, և մնացածները մէկ կողմ թողուին։

(Կնք+)

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

22 Ապրիլ 1903

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	98 55
Րէժի	(Tab. Turcs)	367 —
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	29 05
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	125 50
Պանք. Օթթ.	(Banque Ott.)	596 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	143 50

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՊԱՏ. ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մամուրէթ-իւլ-Ազիզի, Խարբերդի և շրջականներու «Մանզումէ»ի գործակալութիւնը ստանձնած է Մեծ. Կարապետ էֆ. Մուսեղեան, որուն կրնան դիմել «Մանզումէ»ի բաժանորդ գրուիլ փափաքողներ։ 2—10

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումումիէն ազ. գոր.	31—21
» » էն երւքսէք	31—21
» » էն աշաղը	31—10 1/2
Ռումէլի շըմէնտ. ագչմ. գրնա.	122—37 1/2
» » էն երւքսէք	122 —
» » էն աշաղը	121 —

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. առն	ղշ. փր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարքը	108—05
Մէթալիք	108 —
Ինկիլիզ ալթունը	110—02
Ֆրանսըզ ալթունը	87—33
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—60

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ագսիօնը Օս. լիր.	374 —
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	6 30
Ժուիթանս	1 80
Օպլիկասիօն Թրամվայ	492—
Ասիւրանս	4—40
Գօրբօրասիօն	0—06
Գօմէրսիալ	0—11
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	271—
Լօրիօմ	84—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէգ	419—
Թրանսվաալ	141—
Րընթըմ Թահվիլաթը	503—
Անատօլը շըմ. ագսիօնը	12—40

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 21 ապրիլ

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	91—75
Օսմ. » գօբօնը	28—43
» » Բ	59—25
» » Գ	30—63
Օսմանլը Պանգասը	13—75
Մըսըր Տուլ. մութթահիտէ	108—52
Պուլկար իսթիգրազը	90—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—38 3/4
Թրանսվալ	5—56
Շարթրէթ	3—15

Պէրլին 21 ապրիլ

Ռումէլի շըմէնտըֆ. (մարգ)	131—20
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—315

Բարիզ 21 ապրիլ

Ֆրնս էսհ. 3% ֆր.	98—40
Եէնի Օսմ. էսհամը գօբօնը	31—15
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	124—75
Իթալիա էսհամը	103 15
Բաիօրիթէ Թիւրք	497—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	477—
Սրանեօլ	86—19
Թրանսվալ	141—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	110—60
Չարթրէթ	85—50

Վիէննա 21 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	239—80
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի Ֆր.	117—20
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	334 —

Տես Խաչատուրեանի պարի ծանուցումը Դ. երես։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ 25

ԹԵՐԷԶ ՌԱՔԷՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ

Ժ.

Օլիվիէ այս խօսքերուն մէջ անհատական յարձակում մը նշմարեց.

—Արդարեւ ոստիկանութիւնը յո՛ւռ կազմակերպուած է յարեց դժկամ չեչտով մը. բայց տասը հետ մէկտեղ չենք կրնար անկարելին ալ ի գործ դնել. չարագործներ կան որոնք ոճիրը ստանալին դպրոցէն սորված են և նոյն իսկ Աստուծմէ կը փախչին... տանկ չէ՞ հայրիկ։

—Այո՛, այո՛, հաստատեց ծեր Միշօ. այսպէս երբ Վէրնօն էի — գուցէ՛ սակայն կը յիշէք դուք Տիկին Ռաքէ՛ն — մեծ պողոտային վրայ սայլապան մը սպաննեցին։ Դիակը կտոր կտոր եղած և նետուած էր փոսի մը մէջ։ Անկարելի եղաւ գտնել յանցաւորը, որ գուցէ ցարդ կ'ապրի, գուցէ մեր դրացին է և գուցէ Մ. Կրիվէ անոր հանդիպած է տուն դարձած ատեն։

Կրիվէ ճերմակեղէնի մը պէս տրժգունեցաւ. չէր համարձակեր գլուխը դարձնել. կը կարծէր որ սայլապանին սպաննիչը ետեւն էր։ Ասկից զատ ինքն ալ զարմացած էր վախնալուն։

—Ահ, ո՛չ, կմկմաց Կրիվէ, առանց լաւ մը գիտնալու թէ ի՛նչ կ'ըսէր. ա՛հ, աղէկ, ո՛չ, սասր չեմ ուզեր հաւտալ... Ես ալ պատմութիւն մը գիտեմ։ Ժամանակաւ սպասուհի մը կար որ իր տէրերէն սեղանի արծաթեայ սպաս մը գողցած ըլլալուն համար բանտարկուեցաւ։ Երկու ամիս ետքը երբ ծառ մը կը տապալէին, սպասը գտնուեցաւ կաչաղակի մը (ագռաւ) բոյնին մէջ։ Կաչաղա՛կն էր գողը. սպասուհին ազատ արձակեցին... կը տեսնէք որ յանցաւորները միշտ կը պատժուին։

Կրիվէ յաղթական երեւոյթ մը առած էր. Օլիվիէ կը ծիծաղէր.

—Այն ատեն, ըսաւ. կաչաղակը բանտարկեցին, հէ՞...

—Ատիկայ ըսել չէր ուզեր Մ. Կրիվէն, յարեց Քամիյլ իր մեծին ծաղրելի դիրքի մը մէջ ինկէն նեղուած... մայրիկ, սա դօմինօները հոս տուր...։

Եւ մինչդեռ Տիկին Ռաքէն կ'երթար տուփին ամփոփը փնտռելու երիտասարդը շարունակեց՝ խօսքը Միշոյի ուղղելով,

—Ուրեմն Ֆրանսայի ոստիկանութիւնը անկարող է. կը խոստովանիք սակայ և մարդասպաններ ալ կան որոնք արեւին տակ կը պտտին չէ՞։

—Էհ, դժբաղդաբար այո՛ պատասխանեց քոմիսէրը։

—Ատիկայ անբարոյութիւն է, հետեւցուց Կրիվէ։

Այս խօսակցութեան միջոցին Լօրան և Թերէզ լուռ մնացած էին. նոյն իսկ չէին ժպտած Կրիվէի անմտութեան վրայ։ Երկուքն ալ որ մաւկնին սեղանին կռթնցուցած, թեթեւապէս տժգոյն, նայուածքնին տարտամ մտիկ կ'ընէին։ Վայրկեան մը անոնց սեւ ու հրաբորբոք աչքերը իրարու հանդիպեցան։ Թերէզի մազերուն արմատին վրայ քրտինքի փոքր կաթիլներ կը փայլէին և Լօրանի մորթին անհնչմար սարսուռներ կուտային։

ԺԱ.

Երբեմն, կիրակի օրերը երբ օդը գեղեցիկ ըլլար, Քամիյլ կը ստիպէր Թերէզը որ իրեն հետ դուրս ելլայ, Շանզ'Էլիզէի մէջ պզտիկ պտոյտ մը կատարելու համար։ Մատաղատի կինը նախամեծար կը համարէր խանութին խոնաւ մութին մէջ մնալ. կը յոգնէր, կը նեղուէր երբ թեւը մտած էր ամուսինին, որ սալայատակներուն վրայ կը քշկռտէր զինքը, և խանութներուն առջեւ կը կայնէր ապշած, վարանոտ և պակասամիտ մը պէս լուռ։ Բայց Քամիյլ կը պնդէր, կինը ցուցադրել կ'ուզէր. երբ իր պաշտօնակիցներէն, և մանաւանդ մեծերէն մէկուն հանդիպէր, շատ հպարտ կը զգար ինքզինքը կնոջը ընկերակցութեամբ անոր հետ բարեւ մը փոխանակելուն համար։ Ասկէ զատ, կը քալէր քալած ըլլալու համար, գրեթէ առանց խօսելու, իր կիրակիի հագուստներուն մէջ անձկուն և այլանդակ, պայուշի պէս ու անապարծօրէն ոտքերը քաշկռտելով։ Թերէզ տառապէն մարդ մը թեւը ունենալուն համար կը տառապէր։

Պտոյտի օրերը Տիկին Ռաքէն մինչեւ բաասժին ծայրը կ'ընկերանար իր զաւակներուն։

Կը զրկէր զանոնք բաժնուելու ատեն, կարծես թէ ճամբորդութեան մը համար մեկնէին, և անվերջ յանձնարարութիւններ, անհրաժեշտ խնդրանքներ կ'ընէր անոնց։

—Մանաւա՛նդ, կ'ըսէր. արկածներէն զգուշացէք... Բարիզի մէջ ա՛յնքան կառք կայ որ... կը խոստանա՛ք, անանկ չէ՞, բազմութեան մէջ չմտնալ.

Վերջապէս կը ձգէ որ հեռանային և ինք երկար ատեն աչքերովը կը հետեւէր անոնց։

Ետքը խանութ կը դառնար։

Սրունքները կը ծանրնային, և կ'արգիլէր զայն քիչ մը աւելի երկար ճամբայ երթալու։

Շատ քիչ անգամ, երբեմն ամուսնացեալները Սէնթ-Ուէն կամ Ազնիէռ կ'երթային, և ծովեզերեայ ճաշարանի մը մէջ տապկուած բան մը կ'ուտէին։ Մեծ խրախճանքներու օրեր էին ատոնք որոնց վրայ ամիս մը առաջուընէ կը խօսէին։ Թերէզ աւելի յօժարակամ, գրեթէ ուրախութեամբ կ'ընդունէր այս ճամբորդութիւնները, որոնք մինչեւ իրիկուան ժամը տասը կամ տասնմէկ ազատ օդի մէջ կը պահէին զինքը։ Սէնթ-Ուէնը իր կանաչ կղզիներով Վէրնօնը կը յիշեցնէր իրեն։ Հոն կը զգար իր մէջ վերզարթնումը բոլոր այն վայրի սէրերուն զորս աղջիկ եղած ատենը ունեցած էր Սէն գետին նկատմամբ։

Խիճերուն վրայ կը նստէր, ջուրին մէջ կը խոթէր ձեռքերը, և կը զգար իր արիւնը արեւին տաքութեան ներքեւ՝ որոնք կը բարեխառնուէին ստուերներու դանդաղ շունչերէն։ Մինչդեռ ինք իր շրջազգեստը կը պատռէր ու կը ցեխոտէր կոպիճներուն ու թաց հողին վրայ, Քամիյլ մաքրութեամբ թաշկինակը կը փռէր և հազարումէկ զգուշութիւններով անոր մօտը կը կծկտէր։ Վերջերը երիտասարդ ամոլը գրեթէ միշտ հետը կ'առնէր Լօրանը, որ ճամբորդութիւնը կը զուարթացնէր իր խնդուքներովը ու գիւղացիի զօրաւորութիւնովը։

Կիրակի մը Քամիյլ, Թերէզ ու Լօրան նախաճաշէն ետք, ժամը 11ին ատենները Սէնթ-Ուէն երթալու համար ճամբայ ելան։ Բաւական ատենէ ի վեր այդ զուարճութիւնը ընել մտադրած էին որ եղանակին վերջինը պիտի ըլլար։ Աշունը կուգար, ցուրտ հովերը կը սկսէին իրիկուան դէմ օդը սրսփեցնել։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 85

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

ՎԷՊ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

19.

Երկու հին բարեկամները

—Ձեր հօտկնար եղբօրս բանձը, կը հաճի՞ բացատրել։

—Շատ աղէկ։

—Ուրեմն պատրաստ եմ մտիկ ընելու։

Այս միջոցին Անթինաուէլի մայրը ներս մտաւ ու պետին մօտենալով,

—Տղաս պէտք չէ որ հին յիշատակները քրքրէ և հին վէրքերը բանայ բաւ տխրութեամբ։

—Թողուէ, կընիկ, պատասխանեց Հնդիկը, ես պատերազմիկ մըն եմ, հայրս վրէժխնդրութիւն մը կտակած է ինծ, երդում ըրած եմ, պէտք կատարեմ անիկա։

Խեղճ հնդիկուհին դուրս ելաւ հառաչելով։

Լէնտա, որուն հետաքրքրութիւնը ալ վերջին աստիճանի հասած էր, կապասէր անձկութեամբ պետին խօսելուն։

Դուրսը անձրեւ կուգար անընդհատ, և հովը կը փչէր ուժգին, աղմուկներ յարուցանելով։

Երկու տեսակցողները իրենց խորհրդածութիւններուն մէջ խորասուզուած, ակամայ ականջ կը դնէին այս աղաղակներուն և տխրութիւն մը կ'զգային։

Պետը գլուխը երերցուց, ծիկառը քաշեց իրարու ետեւէ, և սկսաւ ցած ձայնով մը.

—Գիտէք թէ քոյրս մեր ցեղին պատկանող զաւակ մը ըլլայ, որովհետեւ մօ'յրս զինք կրթեց, երբեք չը գիտեր ան ի՛ր ընտանիքիս պատմութիւնը։ Այս պատմութիւնը զոր պիտի ընեմ հիմա, իրեն պիտի յայտնէ որ Տօն Թատէօ տը Լէօնին նկատմամբ հին ատելութիւն մը ունիմ որ միշտ միտքս կը յուզէ, և թէ եթէ մինչեւ ցարդ ատիկա մոռնալ ձեւացուցած եմ, պատճառը ուրիշ բան չէր եթէ իմ քոյրս, որ անոր ամուսինն էր։ Հիմա քանի որ գործը աս վիճակին մէջն է, ազատ կ'զգամ ինքզինքս գործելու։

Մանկամարդուհին հաճութեան արտայայտութիւն մը ըրաւ։

—Երբ Թշնամական Սպանիացիները, չարունակեց ան, նուաճեցին Շիլին և գերի բռնեցին անոր բնակիչները, խորհեցան նուաճել նաեւ Առօքանին, և քալեցին Օքաղներուն դէմ, որոնց սահմանագլուխները կողոպտեցին։ Թատէկուալ Թօքին՝ Թառամբանկի մէջ մեծ ժողով մը կազմողներուն առաջիններէն մէկը եղաւ։ Զորս Իւթալ-Մաբիւաներուն Թօքին անուանուելով, անիկա պատերազմ ըրաւ տժգոյն դէմքերուն հետ։ Խառնաշփոթութիւնը տեւեց երկու եղաւ, ատտուն կանուխ կ'սկսէր, արեւը մարը մտնելուն կը վերջանար։ Շատ մը պատերազմիկներ էսքէնանի երջանկաբեր դաշտերը գացին, բայց Բիլլիան չը լքեց Օքաղները, անոնք յաղթող եղան և հակառակորդները փախան երկչոտ նապաստակներու պէս, մեր պատերազմիկներուն ահաւոր նիզակներուն առջեւ։ Մեր ձեռքերուն մէջ չատ մը տժգոյն դէմքեր ինկան, որոնց մէջ կը գտնուէր հզօր պետ մը Տօն Էսթէվան տը Լէօն անուն։ Թատէկուալ Թօքին կրնար զինքը սպաննել, բայց չըրաւ, ընդհակառակը իր տունը տարաւ, քաղցրութեամբ վարուեցաւ անոր հետ, իբրեւ եղբայր։ Բայց ի՞րբ եղեր է որ Սպանիացիները իրենց եղած մէկ բարիքի մը հանդէպ երախտապարտ ըլլան։ Տօն Էսթէվան, մոռնալով հիւրասիրութեան փոխադարձ նուիրական պարտականութիւնները, հրապուրեց իրեն կեանքը ազատող մարդուն աղջիկը ու օր մըն ալ առաւ հետը տարաւ։ Թօքիին վիշտը անհուն եղաւ ասոր վրայ, այն ատեն երդում ըրաւ անոնց դէմ բուռն պատերազմ մը մղել ու բանեց երդումը։ Բոլոր Սպանիացիները իր ճանկին տակ ինկան, այր թէ կին, և սպաննուեցան։ Այս սոսկալի վրէժառութիւնները արդար էին, չէ՞։

—Այո, պատասխանեց Լէնտա լռակեական կերպով։

—Օր մը, Թաղէկալ անակնկալի եկած իր կատաղի թշնամիներէն, վիրաւորեալ վիճակի մը մէջ ինկաւ անոնց ձեռքին մէջ, դիւցազնական դիմադրութենէ մը ետք, որու միջոցին բոլոր իր Մօզօթօնները իրեն չուրջը սպաննուած էին։ Թաղէկալ իր կարգին Տօն Էսթէվան տը Լէօնին իշխանութեան տակ էր։ Սպանիացի պետը ճանչցաւ զայն որ, քանի մը տարի առաջ իր կեանքը ազատած էր։ Ու ողորմեցաւ։ Անոր աչքերը փորելէն և երկու դաստակները կտրելէն ետք անոր յանձնեց աղջիկը զոր չէր ուզեր ալ ևս և վերադարձուց զինքը իր տեղը։ Թօքին իր ազդուն միջոցով բերուեցաւ, որուն ներեց նաեւ։ Երբ իր տեղը հասաւ, Թատէկուալ ժողվեց բոլոր իր ազգականները, անոնց պատմեց իր տառապանքը, ցուցուց իր արիւնաթաթախ բազուկները և երդուըննալէ ետք անոնց՝ որդեգրի իր վրէժը լուծեն անկէ՝ անօթի մեռաւ, ամօթի մէջ չապրելու համար։

—Ո՜հ, սոսկալի է. պոռաց Տօնա Մարիա, յուզուած ակամայ։

—Տակաւին բան մը չէ աս, յարեց պետը դառն ժպիտով մը։ Թող քոյրս ուշով մտիկ ընէ և հետեւանքը տեսնէ։ Այն ատենէն ի վեր, անողոք ճակատագիր մը չարունակ հնչեց երկու ընտանիքները և Թատէկուալ Թօքիին սերունդները Էսթէվան տը Լէօնին սերունդներուն դէմ հանեց։ Երեք դարէ ի վեր այս պայքարը կը տեւէ մոլեգին կերպով, երկու ընտանիքներու միջեւ, և պիտի վերջանայ միմիայն անոնցմէ մէկուն և կամ թերեւս երկուքին մէկ ջնջուելովը։ Մինչեւ հիմա առաւելութիւնը գրեթէ միշտ Լէօններուն կողմը մնացած է։

Թօքիին զաւակները շատ անգամ յաղթուած են, և սակայն միշտ պատրաստ կեցած են նորէն սկսելու պայքարը։ Այսօր Տօն Էսթէվանի ընտանիքը մէկ ներկայացուցիչ մը ունի միայն Տօն Թատէօն որ անհարկու է իր քաջութիւնով, իր հարստութիւնով և իր հայրենակիցներուն մէջ ունեցած ազդեցութիւնով։ Ինք, անձնապէս երբեք չը ճանաչեց Օքաղներուն, նոյն իսկ չը գիտեր թերեւս, իր և Թօքիին ընտանիքներուն միջեւ եղած հին ատելութիւնը, բայց Թատէկուալի սերունդները կը յիշեն ատիկա, ու առաջին անգամ որ վրէժխնդրութեան ժամը հնչէ, պատրաստ կ'ըլլան մաքառելու։ Բայց, ըսաւ ան խոժոռ ձայնով մը իմ նախահայրս՝ Թատէկուալ Թօքին էր, շնորհակալ եմ որ ինծի հաղորդեցիր ոչ միայն թշնամիիս մեռած չըլլալը, այլ տակաւին իմ մօտս գտնուիլը։

—Ձեր մայրը ըսաւ ձեզի, Բէննի, ինչո՞ւ համար հին ատելութիւնները մէջտեղ կը հանէք, այսօր խաղաղութիւնը կը տիրէ Շիլիներու և Օքաղներու միջեւ, թո՛ղ զգուշանայ եղբայրս, ապիտակամարթները բազմաթիւ են, ու հետեւինին չատ մը նփուն զինուորներ ունին։

—Ո՛հ յարեց պետը դժնդակ նայուածքով մը. ես վստահ եմ յաջողելուս վրայ, ես իմ յուսէրժահարսս ունիմ։

(Շարունակելի)

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Գաբրճը-Օղլու խանի դէմ Տիգրանեան խան

Տանօթ Տպարանս, յարգոյ հասարակութենէն վայելած համակրանքէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած նորահնար մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։

ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագլուխներ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, չէքեր, հարսանեկան գաւթեր, հրաւիրագիրներ, ազդեր, գաթալօկներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մահազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 Նամակագլուխ 10 ղրուշ, 100 այցեքարթ 5 ղրուշ

100 ղրշ.ի ապսպրանք ընողին մէկ տուփ այցեքարթ կը նուիրուի։

Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Բերա, Սու-Թէրազի Փողոց, թիւ 4 (Թոգաթլեան սրճարանի դիմացի փողոցին մէջ)։

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լինտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենասաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով շատ քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածուելու պայմանաւ։

ԲՈՒԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկիի, բլաթինի և քաուչուի վրայ նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռօններ»։ Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԷՄՆԻՅԷԹ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամի հրապարակ Գրէտի Լիոնէ դրամատան վերնայարկը

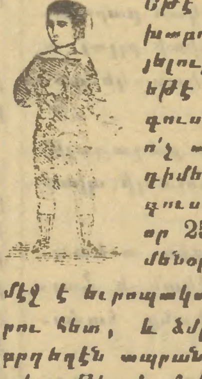

Եթէ կը փափաքիք առանց խաբուելու երկիւղի՝ վայելուչ հագուստներ գնել, եթէ կ'ուզէք որ ձեր հագուստները ո՛չ անձրեւէն և ո՛չ ալ արեւէն աղտուին, դիմեցէք ԷՄՆԻՅԷԹ հագուստի մեծ վաճառատունը որ 25 տարիներէ ի վեր ամենօրեայ յարաբերութեան մէջ է եւրոպական մեծ գործարաններու հետ, և ձմրան եղանակին աւթիւ բրդեղէն ապրանքներու ստուար պէսպիսութեամբ ճոխացուցած է մթերքը։

ԷՄՆԻՅԷԹԻ կերպասները, գոյնով և գործուածքով, վերջին նորաձեւութեանց կը համապատասխանեն միշտ։ Առաջնակարգ դերձակներու ձեռքով կը պատրաստուին էրիկ մարդոց և տղայոց յատուկ ընտիր ճաշակաւոր և դիմացկուն հագուստներու ամէն տեսակները և մուշտակները ինչպէս նաեւ կանանց համար ժիլէքներ, ժաքէթներ եւն. եւն. ծայր աստիճան նրբութեամբ։ Գիներ՝ անմրցելի ըսուելու աստիճան աժան։

ԷՄՆԻՅԷԹ վաճառատունը չափի վրայ հագուստի ճիւղ մը ունի, հաւասար Բերայի համեստ առաջնակարգ հաւներուն։ 50—29

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ. ՁԵՂՉ ՉԿԱՅ

ԿՈՒԶԷՔ

Հաւատոյն պարոզ մը ըլլալ շատ քիչ ժամանակի մէջ, ու նոյն իսկ մէկ ամբողջ օրուան մէջ սորվիլ, խիստ դիւրասոյդ մեթոտի ու մասնաւոր դասախօսութեան միակ պայմաններով

ԽԱՉԻԿ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

Դիմեցէք՝ Բերայի կողմը Կալաթա-Սէրայ, Խրիսթաքի Խանի (Սիթէ տը Բերա) դրան մէջ ամփրիչ Մ. Աչիլի խանութը։

Պոլսոյ կողմը, Մեծ Շուկայ, Գալփաքճըլարի դուռը Ֆէթհի Սեպուհ աղայի խանութը։ 20—18

ՀՐԱՆՏ ՍՐԱՊԵԱՆ

Ղալաթիա Քիւրէքճիլէր, Զիվէր Պէյ խան, թիւ 21

Կը ստանձնէ գծանկարչութեան վերաբերեալ գեղարուեստի ամէն տեսակ աշխատութիւն, ամէն տեսակ կերպասներու վրայ գծագրութիւն, յատակագիծեր, քարտէսներ, ծաղկանկարներ, ազդագրեր եւն. եւն.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԹԷՄԱՄԸ ԻՏԷ ԱՏԻԼ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը խարիճի՝ Գալաթիաա Գարաքէօյ է։ Շիւպէլէրի՝ Սթանպոլտա Սուլթ. Համամ ճատտէսինտէ Ալլահվէր․․․ խանընտա վէ Պէյօղլունտա Ճատտէի Կէպիրտէ 333 Ն° տաիրէտէ

Մէլքիւր խարբէխանէլէրտէ պիլճիւմլէ մուամէլաթը սարրաֆիյէ իճրա օլունուր։ Կալաթաաքի խարբէխանէսինտէ մէթանէթի վէ պէտէլը իճարէնին աղըզը իլէ հէր տիւրլիւ րէհին պէթլէրէ թէֆվիզիւր խուսուսի տաիրէսի մէվճուտ տըր։

Կալաթաաքի խարբէխանէսի իլէ Պէյ Օղլու Շիւպէսինտէ պանգա իլէ մուամէլէսի օլանլարը մախսուս տալոնլար մէվճուտ տըր։

Սթանպօլ Շիւպէսի իգտէարի Սիրքէճիտէքի խուսուսի տէբօսընտա էմանէթ ասրէթի իլէ էմթաա գապուլ իտէր։

ՏԻՐԻՆԿ ՊԻՉՄԷԼԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 Էքսբօզսիօնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նաիլ օլմուշ տըր։

Պիւմէլէ մախսուս ․․․

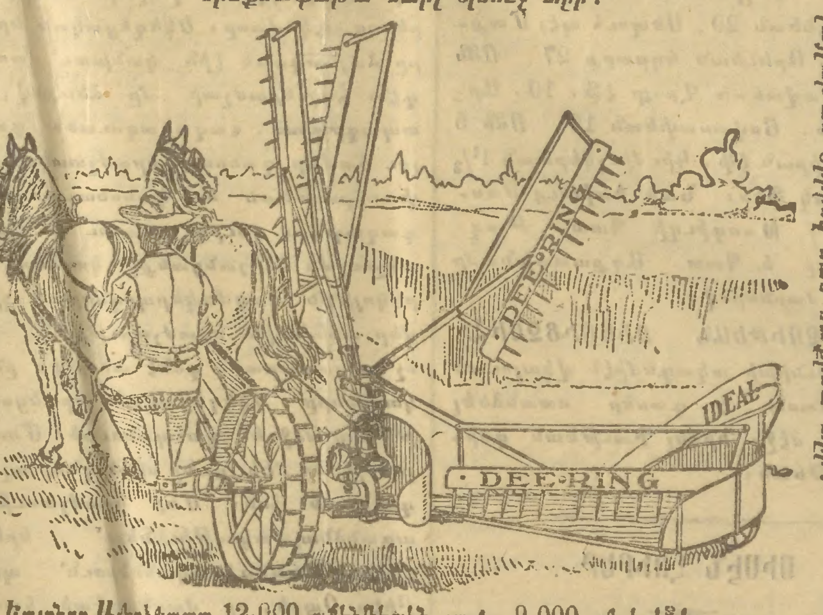

Եալըզ Ամէրիքատա 12,000 ամէլէսի վարտըր 9,000 մագինա իմալ էտէր։

1901

Իշթէ եէնի պիր տարըլա տաւխասը էյլէտիք։ Միրաւր խալէն զէմանդ իշիմէթ։ ․․․ 1858 սէնէսինտէ «Մարշ» նամ թըրբան մագինասընըն իճատընտան պէրի պու անէ ա․․․ Ամէրիգատա վէ կէրէք տիւնեանըն հէր պիր թարաֆընտա էն միւհիմ պիր մէվգը ․․․ ՏԻՐԻՆԿ ․․․

Իսթէյէնլէրէ գաթալօկ ․․․ Մէզքիւր տէֆթէրտէ պիւմէլէ մախսուս

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմիր իթմէ․․․ «Իտիալ Տիրինկ» նամ թըրբան

» » » օրագ պիչմէ » » » թըրմըգ

․․․

Պու մագինալարըն էյկեանէ տէբօզիթօսը՝ Տէրսխանէտէ Կալաթատա Գէօրգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն° լը մաղազալարտա, Մ. Սիւնէյ Նովէլ վէ գումբանիասը տըր։

Լ՚ՈՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ՔԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՉՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիստէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նումերօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՔ ՇԻՐՔԷԹԻ	ԷՕՄՐ Շ․ ․․․
Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 107,000,000 ֆր.	Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 153,000,000 ֆր.
Սէնէվի մագպուզաթը 21,000,000 »	1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 252,000,000 »	Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գըյմէթի 19,000,000 »	Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ ղանէթ միւսաիտ չէրաիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գապուլ իտէր

ԷՕՄՐԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տաիր միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

Ֆիեաթլը էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպօլ Աժանսը տաիր Սթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Գաթըրճը Օղլու թաամընտա տըր։

ԱԹԼԱՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1808ԻՆ

ԺՈՐԺ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

	Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած.—	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԼԱ ՍԻՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ	5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Ծովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով, Նաւազատանաւով, Բեռնանաւով և երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայմաններ և սակագիններ։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱԾԻ ԴԷՄ

Վէնթէրթուրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր շատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմրուք խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ ՆԻՔՕԼԱ ՃՕՐՃԻԱՏԷՍ

Ընդհ. Գործակալ ՃՕՐՃ ԱԹԷՐՆԱԼ

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒՔԼՈՒՂԸՆԸՆ

ՍՈՒՐԷԹԸ ԳԱԹԻՅԷՏԷ ԹԷՏԱՎԻՍԻ

Տօքթէօր ՏԻՄԻԹՐԻ ՀԱՐՄԱՆՏԱՍ Էվրօբատա իճրա իթտիկի սօն աէյէտահաթընտա թըպճա եէնի մուվաֆֆագըյէթլէր էլտէ իթմիշ օլմաղլա, տախիլէն միտէի վէ պէօպրէկլէրի իգաճ իտէճէք աղըր իւճալար վէրմէքսիզին վէ խալընըզ ալթը կիւնտէն պէլ սօղուգլուղընը գաթիյէն թէտավի իտէր. Թէրէտտիւտ էտէնլէր խասթալըգլարը թէքմիլ տամլասղատան սօնրա իւճրէթի թէտավիի վէրէճէկլէր։

ՖՐԷՆԿԻ.— Ղաէէթ եէնի վէ Էվրօբատա թաթպիգ օլունան սօն ուսուլ իլէ Ֆրէնկի խասթալըղընը թէմամ մուվաֆֆագըյէթլէ թէտավի իտէր. Հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար Գալաթատա Սանտըգճըլար ճատտէսինտէ Գարագէօզ օթէլինին գարշըսընտա յաւմըն տիւքքեանըն իւզէրինտէ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիխանէսինտէ պուլունուր։ 30—17

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻՒ

Սիրքէճիտէ քային (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) նէվմը քիւշատընտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տըգգաթ տան վէ ինզար օլընան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիւկքեանլարընտ նիւմունէի իմթիյազ օլմաղ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տըգգաթ վէ ինթիզամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ միւսէլէսի քի էճզախանէլէրճէ էսսէ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտըն պաշլըճասը տըր. ամէնին միւսէլլէմի վէ տէվաիրը բէսմիյէնին տախի մուստաատագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիւպի պիր թէէսիւսատէն պէքլէնիլէն չու խըտէմաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթքեարի օլմագ իւզրէ նէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլճիւմլէ զուէֆայի խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իթտիրիլմէք վէ մուալէճաթը լազըմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա իտիլմէք կիւպի իւմթիյար օլընան ֆէտաքեարլըգլար նազարը տըգգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթտան զիյատէ հէմհինսինէ խըտմէթ կիւպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթպէրվէրի իւզէրինէ թէէսիս իտիլմիշ օլտուղը աէրհալ թային իտէր. իշթէ չու թաատտ օլընան հիւմմէթը մասրուֆէտէն նաշի տիր քի պու էճզախանէ Թարիգը Թէրագգըտա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իհրազ էյլէմիշ վէ պու եւրզաէն աէ էրպապը միւրաճաաթըն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթըպպանըն տաախի խօշնուտիսինի ճէլպ էյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէչ վէ էմրազա քէօպը իսթիհսալ թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթըպպա հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազըր պուլունտըգլարը կիպի զիւքիւր ու իւնաս մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէ խանէլէր մէվճուտ տըր. Էճզախանէտէ պուլընան ալէթ վէ էտէվաթը ֆէննիյէ իւրն միւքէմմէլիյէթի սայէսինտէ իլէ էյկեանէ տէնիլմէյէ շայան օլան (Թահլիլխանէ) իտէ ճանիպը հիւքիւմէթէ Սէնիյէտէն Էվրօբատա աօգուզ սէնէ Թահսիլ իթմիրիլտիքտէն սօնրա իլէ տէֆա օլարագ քիմիաքեար տէբլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թըպպիէի Շահանէ քիմիաքեար մուալլիմլէրինտէն Տօքթօռ Ահմէտ Հիւսէյին պէյին էտէր իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէվտիր իտիլմիշ տիր. Մուամիլէյհին ֆէննը թահլիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նասըլ մալիւմ իսէ, Էվրօբաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տըր, մուամիլէյհ պէտէնը ինսանտա միւհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը ինթիմամ իլէ պիրթահլիլ աթըպպանըն ինզար վէ պինայէն ալէյհ աթըպպայի մուամիլէյհին իշարէթի պիր գաթ տահա թէհլիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատտէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահլիլ վէ ինզար իթմէքտէ տիր։ 8—8

ԶԱՏԻԿ

ԶԱՏԻԿ

ԶԱՏԻԿ

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Դումգաբու 27 եւ Պալը-Փազա 50

ՃԻՎԱՆ ԷՖ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր երկար փորձառութեամբը արդէն չատերուն ծանօթ ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մըն է, և թէ վերջերս Եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու արհեստին ինչ ինչ կէտերը մօտէն ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութներն և գործատունը արհեստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ գտնել հոն հարսանեաց, անուան տօնախմբութեանց և խրախճանութեանց համար ազգային և եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր շաքարեղէններ, անուշեղէններ և բմպելիներ, բաթիսթէի վերաբերեալ խմորեղէններ ու ֆօնտան։

Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու % 30 գոհացուցիչ զեղչով։

Բերել տուած է նաև գործարանէն անդուսէ ֆանդէզի տուփերու և թըղթերու մեծ մթերք մը։

Այս անգամ ԶԱՏԿԻ առիթով, կարագ իւղէ համեղ և քաղցրահամ և ամէն տեսակ

ՉԷՕՐԷՔՆԷՐ

ՉԷՕՐԷՔՆԷՐ

ՉԷՕՐԷՔՆԷՐ

յատկապէս պատրաստած է, էն դժուարահաճներն անգամ գոհացնելու յատկութիւններով օժտուած։

Ուստի եթէ կ'ուզէք ԶԱՏԿԻ առիթով ունենալ ընտիր

ՉԷՕՐԷՔՆԷՐ

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ, դիմեցէ՛ք

Ճ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ

ՄԵԾ ՇԱՔԱՐԱՆՈՑԸ

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՑՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բժշկալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գասթէմունիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գապու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու պահականոցին դիմացը, Թիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան անոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—45

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱԹԸՃԵԱՆ